

На основу члана 60. став 2. и члана 63. став 4. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, број 91/05),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

П Р А В И Л Н И К
О УТВРЂИВАЊУ МЕРА ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ, ДИЈАГНОСТИКУ,
СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЕЊИВАЊЕ ЗАРАЗНЕ
БОЛЕСТИ СЛИНАВКЕ И ШАПА
(Правилник је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 15/10
од 19. марта 2010. године)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се мере за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести слинавке и шапа, као и начин њиховог спровођења.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *власник односно држалац* је свако физичко или правно лице у чијем су власништву животиње пријемчивих врста или је одговорно за држање таквих животиња без обзира на финансијску накнаду;

2) *газдинство* је сваки објекат и простор на коме се стално или повремено држе или узгајају животиње, укључујући и циркусе;

3) *време инкубације* је време од тренутка заражавања до појаве клиничких симптома слинавке и шапа и износи за говеда и свиње 14 дана, а за овце, козе и друге пријемчиве врсте животиња 21 дан;

4) *животиње сумњиве да су заражене* су животиње пријемчивих врста које показују клиничке знаке слинавке и шапа и/или постморталне промене и/или реакције на лабораторијске тестове који су такви да се може поставити оправдана сумња на слинавку и шап;

5) *животиње сумњиве да су контаминирани* су животиње пријемчивих врста за које се на основу прикупљених епизоотиолошких података сматра да су директно или индиректно биле изложене вирусу слинавке и шапа;

6) *заштитна вакцинација* је хитна вакцинација која се спроводи на газдинству на одређеном подручју ради заштите животиња пријемчивих врста унутар тог подручја од ширења вируса слинавке и шапа ваздухом или опремом и предметима и где се после вакцинације не спроводи издвајање вакцинисаних животиња;

7) *избијање слинавке и шапа, односно жариште* је појава једног или више случајева слинавке и шапа на газдинству;

8) *подручје (регион)* је део територије Републике Србије површине најмање 2000 km² и које укључује најмање један управни округ;

9) *појава слинавке и шапа* је било која појава код животиња пријемчивих врста или лешева тих животиња код којих је потврђена слинавка и шап на основу клиничких знакова или постморталних промена које упућују на слинавку и шап и резултата лабораторијског испитивања;

10) *примарно избијање слинавке и шапа* је појава слинавке и шапа која није епизоотиолашки повезана са предходним избијањем те болести у истом подручју;

11) *примарна појава слинавке и шапа код дивљих животиња* је појава слинавке и шапа код дивљих животиња на подручју где се не спроводе мере прописане чланом 69. ст. 2. и 3. овог правилника;

12) *пријемчиве врсте животиња* су било које домаће или дивље животиње подврсте Ruminantia, Suina i Tylopoda, реда Artiodactyla, као и друге животиње (на пример из рода Rodentia или Proboscide), које се могу на основу научних доказа сматрати животињама пријемчивим на слинавку и шап;

13) *регионализација* је подела подручја/региона на једну или више зона које су под ограничењем и без ограничења;

14) Савет за ветеринарство је савет који оснива министар надлежан за послове ветеринарства, у складу са законом којим се уређује ветеринарство;

15) *сентинел животиње* су животиње пријемчиве врсте које су слободне од инфекције или болести слинавке и шапа и које се у одређеном периоду једном или више пута узастопно испитују на присуство антитета на вирус слинавке и шапа;

16) *супресивна вакцинација* је хитна вакцинација која се спроводи искључиво уз спровођење „stamping-out” методе на газдинству или подручју где је хитно потребно смањити количину вируса слинавке и шапа у окружењу и смањити опасност од ширења вируса слинавке и шапа изван граница газдинства или подручја, с тим да се после вакцинације животиње морају убити на хуман начин и нешкодљиво уклонити;

17) *стадо* су животиње или групе животиња које се узгајају и/или држе на газдинству као епизоотиолошкој целини, а ако се на газдинству држи одвојено више од једног стада, свако стадо представља одвојену целину и има исти здравствени статус.

Члан 3.

Власник односно држалац животиње или било које друго лице које прати животиње током превоза или се брине о њима мора без одлагања да пријави сумњу на појаву или појаву слинавке и шапа и да заражене животиње или животиње за које постоји сумња да су заражене држи далеко од места где су друге животиње пријемчиве врсте које могу да буду у опасности да се заразе вирусом слинавке и шапа.

Свака сумња на појаву и појава слинавке и шапа мора се обавезно и без одлагања пријавити министарству надлежном за послове ветеринарства (у даљем тексту: Министарство).

Свака сумња на појаву и појава слинавке и шапа мора се пријавити Европској комисији. О потврђеној појави слинавке и шапа Министарство доставља информацију Европској комисији, која садржи елементе из Прилога II -Подаци које Министарство доставља у случају када је потврђена појава слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

II. МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У СЛУЧАЈУ СУМЊЕ НА ПОЈАВУ СЛИНАВКЕ И ШАПА НА ГАЗДИНСТВУ

Члан 4.

Када се на газдинству налази једна или више животиња код којих постоји сумња да су заражене или контаминирани вирусом слинавке и шапа спроводи се одмах епизоотиолошки увиђај и узимају одговарајући узорци за лабораторијско испитивање, како би се потврдило или искључило присуство слинавке и шапа, у складу са Прилогом I – Дефиниција избијања болести, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Одмах по пријави сумње на слинавку и шап газдинство се одмах ставља под надзор и спроводе се следеће мере:

1) попис свих животиња на газдинству по категоријама пријемчивих врста животиња, број угинулих животиња у свакој категорији, категорије животиња код којих постоји сумња да су заражене или контаминирани. Попис свих животиња мора редовно да се ажурира како би се узеле у обзир новорођене и угинуле животиње у периоду док траје сумња на слинавку и шап на газдинству, а подаци из пописа морају бити доступни и да се проверавају током сваке службене контроле и надзора;

2) попис залиха млека, млечних производа, меса, производа од меса, лешева, крзна и коже, вуне, семена, ембриона, јајних ћелија, стајњака и сточне хране на газдинству;

3) забрана кретања на или са газдинства било које животиње пријемчиве врсте, осим када се газдинство састоји од различитих епизоотиолошких производних јединица и када се све пријемчиве врсте животиња на газдинству држе на месту где стално живе или на другим местима на којима могу бити изоловане;

4) постављање дезинфекционих баријера на улазу и излазу из објекта у коме се држе пријемчиве врсте животиња и на улазу и излазу са газдинства. Свако лице које улази или излази са газдинства мора да спроводи одговарајуће биосигурносне мере ради смањивања опасности од ширења вируса слинавке и шапа. Превозна средства пре изласка са газдинства морају се дезинфиковати.

Члан 5.

Поред мера из члана 4. овог правилника спроводе се мере забране премештања са или на газдинство на коме постоји сумња на појаву слинавке и шапа, а посебно:

1) премештање лешева, меса и производа од меса, млека и производа од млека, семена, јајних ћелија или ембриона пријемчивих врста животиња или сточне хране, прибора, предмета или других производа (вуна, кожа, крзно, чекиње, отпад животињског порекла, стајњак) путем којих се може пренети вирус слинавке и шапа;

2) премештање животиња које нису пријемчиве на слинавку и шап;

3) кретање особа на и са газдинства;

4) премештање возила на и са газдинства.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана може се у случају немогућности складиштења млека на газдинству наложити уништавање млека на газдинству или одобрити превоз млека искључиво превозним средством које је опремљено тако да не постоји опасност од ширења вируса слинавке и шапа са газдинства на

најближе место за нешкодљиво уништавање или обраду млека, које ће на тај начин сигурно уништити вирус слинавке и шапа.

Изузетно од става 1. тач. 2), 3) и 4) овог члана може се одобрити премештање на и са газдинства само ако су испуњени сви услови и мере за спречавање ширења вируса слинавке и шапа.

Члан 6.

Мере из чл. 4. и 5. овог правилника могу се проширити и на друга газдинства када на основу њиховог положаја, смештаја, односно распореда или контакта са животињама са газдинства из члана 4. овог правилника постоји оправдана сумња да су контаминирана.

Мере из чл. 4. и 5. овог правилника спроводе се у објектима или превозним средствима из члана 16. овог правилника, ако постоји сумња да су животиње пријемчивих врста у њима заражене или контаминирани вирусом слинавке и шапа.

Члан 7.

Када епизоотиолошка ситуација захтева, а посебно када се ради о великој густини пријемчивих врста животиња и интензивном кретању и премештању животиња или лица која су у контакту са пријемчивим врстама животиња и неблаговременој пријави сумње на појаву слинавке и шапа или недостатку информација о могућем извору и путевима уношења вируса слинавке и шапа, може се одредити привремена зона контроле.

У привременој зони контроле спроводе се мере из члана 4. ст. 1. и 2. тач. 1) и 3) и члана 5. став 1. овог правилника.

Поред мера које се предузимају у привременој зони контроле може се привремено забранити кретање и стављање у промет свих животиња на већем подручју или на целом подручју Републике Србије.

Кретање и стављање у промет животиња оних врста које нису пријемчиве на слинавку и шап не може трајати дуже од 72 сата.

Члан 8.

Спровођење превентивног програма искорењивања, укључујући и превентивно убијање на хуман начин пријемчивих врста животиња које су контаминирани и животиња из других производних јединица или суседних газдинстава које су са њима епизоотиолошки повезане може се дозволити када на то упућују епизоотиолошки подаци или други докази.

Током спровођења превентивног убијања на хуман начин врши се клинички преглед пријемчивих врста животиња и узимају узорци за серолошко испитивање, у складу са Прилогом III – Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 9.

Мере из чл. 4, 5, 6. и 7. овог правилника остају на снази док сумња на слинавку и шап није службено искључена.

III. МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У СЛУЧАЈУ ПОТВРДЕ СЛИНАВКЕ И ШАПА НА ГАЗДИНСТВУ

Члан 10.

Када је слинавка и шап потврђена, поред мера из чл. 4, 5. и 6. овог правилника, наређује се спровођење и следећих мера на газдинству:

1) убијање на хуман начин свих пријемчивих врста животиња на лицу места. У посебним околностима пријемчиве врсте животиња могу се убити на најближем одговарајућем месту да би се спречило ширење вируса слинавке и шапа;

2) узимање одговарајућег броја узорака пре или током убијања пријемчивих врста животиња ради епизоотиолошког испитивања, у складу са Прилогом III – Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

3) нешкодљиво уклањање лешева животиња пријемчивих врста угинулих на газдинству или убијених у складу са ставом 1. тачка 1) овог члана без одлагања тако да не постоји опасност од ширења вируса слинавке и шапа. Када посебне околности захтевају да лешеве буду спаљени или закопани на лицу места или даље од тог места, спаљивање и закопавање спроводи се у складу са кризним планом;

4) сакупљање и изоловање у посебан простор свих производа и материја из члана 4. став 2. тачка 2) овог правилника док се не утврди да нису контаминирани или док нису обрађени тако да је сигурно уништен вирус слинавке и шапа.

После убијања и нешкодљивог уклањања пријемчивих врста животиња и спровођења мера из става 1. тачка 4) овог члана спроводи се:

1) чишћење и дезинфекција свих објеката који су коришћени за смештај пријемчивих врста животиња, околине објеката и средстава која су коришћена за њихов превоз и опреме ако се сумња да је контаминирана;

2) дезинфекција простора у коме живе људи или канцеларијских просторија на газдинству, ако постоји сумња да су контаминирани;

3) поновно увођење или насељавање животиња на газдинству, у складу са Прилогом V – Поновно увођење или насељавање животиња на газдинствима (обнова популације), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 11.

Чишћење и дезинфекција спроводи се на начин прописан у Прилогу IV-Начела и поступци чишћења и дезинфекције, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 12.

Производи и материје из члана 4. став 2. тачка 2) овог правилника који потичу од пријемчивих врста животиња и који су прикупљени на газдинству на коме је потврђена слинавка и шап, као и семе, јајне ћелије и ембриони прикупљени од пријемчивих врста животиња на том газдинству током периода између уношења узрочника болести на газдинство и спровођења наређених мера морају се пронаћи и прерадити или у случају других материја, осим семена, јајних ћелија и ембриона, обрадити тако да је сигурно уништен вирус слинавке и шапа и да је спречена свака опасност од његовог даљег ширења.

Члан 13.

Епизоотиолошки увиђај обавезно обухвата следеће податке, и то:

1) временски период током кога је вирус слинавке и шапа могао бити присутан на газдинству пре него што је ова болест пријављена или пре него што је постављена сумња на болест;

2) могући извор слинавке и шапа на газдинству и утврђивање свих осталих газдинстава где су животиње смештене и ако су заражене или контаминирани из истог извора;

3) могуће заражавање или контаминација других пријемчивих врста животиња, осим говеда и свиња;

4) кретање људи и премештање животиња, возила и материја из члана 4. став 2. тачка 2) овог правилника којим вирус може да се пренесе са или на газдинство.

Члан 14.

На газдинству на коме је потврђена слинавка и шап могу се, осим убијања и нешкодљивог уклањања пријемчивих врста животиња, наредити као додатне мере убијање и прерада животиња које нису пријемчиве на слинавку и шап тако да се избегне свака опасност од ширења вируса слинавке и шапа.

Мере из става 1. овог члана не односе се на врсте животиња које нису пријемчиве на слинавку и шап и које се могу изоловати, а под условом да су обележене и у случају копитара како би се омогућила контрола њиховог кретања.

Спровођење мера из члана 10. став 1. тачка 1) овог правилника може се наредити на епизоотиолошки повезаним производним јединицама или суседним/придруженим газдинствима када се на основу епизоотиолошких података или других доказа оправдано сумња да су та газдинства контаминирана. У овом случају узорковање и клинички преглед животиња спроводи се у складу са Прилогом III – Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Када се потврди прво избијања слинавке и шапа врши се припрема за примену хитне вакцинације на подручју најмање величине угроженог подручја.

Може се наложити и спровођење мера из чл. 7. и 8. овог правилника.

IV. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА СЛИНАВКЕ И ШАПА У БЛИЗИНИ ИЛИ У ОДРЕЂЕНИМ ОБЈЕКТИМА У КОЈИМА СЕ СТАЛНО ИЛИ ПОВРЕМЕНО ДРЖЕ ПРИЈЕМЧИВЕ ВРСТЕ ЖИВОТИЊА

Члан 15.

Када због избијања слинавке и шапа постоји опасност од заражавања пријемчивих врста животиња у лабораторијама, зоолошким вртovima, парковима природе, ограђеним подручјима или другим местима, као и тамо где се животиње држе у истраживачке сврхе или ради очувања врсте или генетских ресурса фармских животиња спровode се одговарајуће биосигурносне мере да би се животиње заштитиле од заразе.

Када је слинавка и шап потврђена у неком од објеката/места из става 1. овог члана може се донети одлука којом се одступа од примене члана 10. став 1. тачка 1) овог правилника.

V. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ У КЛАНИЦИ, ГРАНИЧНОМ ПРЕЛАЗУ И ПРЕВОЗНОМ СРЕДСТВУ

Члан 16.

Када се потврди појава слинавке и шапа у кланици, граничном прелазу или у превозном средству, извршиће се:

- 1) уништавање, без одлагања, свих пријемчивих врста животиња;
- 2) нешкодљиво уклањање лешеве и отпадака животињског порекла;
- 3) чишћење и дезинфекција стајњака, објеката, опреме и превозног средства;
- 4) епизоотиолошки увиђај.

Мере из става 1. овог члана спроводе се и на контактним газдинствима.

Животиња се не може допремити у кланицу, на гранични прелаз или се превозити до истека периода од 24 сата после чишћења и дезинфекције.

Када епизоотиолошка ситуација захтева, а посебно када се постави сумња да су пријемчиве врсте животиња на газдинству, које се налази одмах до објекта или превозног средства из става 1. овог члана контаминирани избијање болести проглашава се у објекту или превозном средству из става 1. овог члана и спроводе се мере из чл. 10. и 21. овог правилника.

Члан 17.

Мере за спречавање ширења вируса слинавке и шапа, посебно у односу на регионализацију и хитну вакцинацију, доносе се када се процени ситуација која се односи на посебне случајеве из члана 15. овог правилника.

VI. ГАЗДИНСТВА КОЈА СЕ САСТОЈЕ ОД РАЗЛИЧИТИХ ЕПИЗООТИОЛОШКИХ ПРОИЗВОДНИХ ЈЕДИНИЦА И КОНТАКТНА ГАЗДИНСТВА

Члан 18.

На газдинствима која се састоје од две или више производних јединица може се у посебним случајевима одобрити одступање од спровођења мере из члана 10. став 1. тачка 1) овог правилника на производној јединици која није заражена слинавком и шапом.

Када се приликом епизоотиолошког увиђаја потврди да су се мере за спречавање ширења слинавке и шапа између производних јединица из става 1. овог члана спроводиле у периоду од најмање двоструког трајања инкубације пре датума када је утврђено избијање слинавке и шапа на газдинству може се одобрити одступање из става 1. овог члана ако:

1) структура и величина објекта омогућава потпуно одвојен смештај и држање различитих стада пријемчивих врста животиња, укључујући и различити ваздушни простор;

2) су поступци у различитим производним јединицама, а нарочито начин држања и послови у шталама и на пашњацима, храњење и уклањање стајњака је потпуно одвојено и спроводи их различито особље;

3) су механизација, опрема, инсталације, инструменти и прибор за дезинфекцију који се користе у различитим производним јединицама, животиње за рад оних врста које нису пријемчиве на слинавку и шап потпуно одвојене.

Одступање од мера из члана 10. став 1. тачка 4) овог правилника може се дозволити газдинствима за производњу млека, под следећим условима:

- 1) да газдинство задовољава услове из става 2. овог члана;
- 2) да се мужа у свакој производној јединици обавља одвојено;
- 3) да је млеко, у зависности од намене, прошло најмање једну обраду из Прилога IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 19.

Газдинство се проглашава контактним газдинством ако се утврди да се вирус слинавке и шапа унео кретањем људи, животињама, производима животињског порекла, превозним средствима или на било који други начин са других газдинстава на газдинство из члана 4. став 1 и члана 10. став 1. овог правилника или са тих газдинстава на друга газдинства.

На контактном газдинству примењују се мере из члана 4. став 2. и члана 5. овог правилника и спроводе се док сумња на присуство слинавке и шапа на контактним газдинствима није службено искључена.

У периоду инкубације налаже се мера забране премештања свих животиња са контактних газдинстава. Изузетно од члана 4. став 2. тачка 3) овог правилника може се одобрити превоз пријемчивих врста животиња под надзором директно у одређену и најближу клинику на принудно клање. Пре добијања одобрења спроводи се клинички преглед, у складу са тачком 1. Клинички преглед Прилога III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Када епизоотиолошка ситуација дозвољава контактним газдинством може се прогласити једна производна јединица на газдинству и ако та производна јединица задовољава услове из члана 18. овог правилника .

Мере из чл. 4. и 5. овог правилника спроводе се у објектима или превозним средствима из чл. 15. и 16. овог правилника када се не може искључити епизоотиолошка повезаност између избијања слинавке и шапа и тих објеката или возила.

Члан 20.

Мере на газдинствима из чл. 18. и 19. овог правилника прате се и њима координира.

VII. ЗАРАЖЕНО И УГРОЖЕНО ПОДРУЧЈЕ

Члан 21.

Када је потврђено избијање слинавке и шапа на газдинству одређују се границе зараженог подручја у кругу полупречника од најмање 3 km око места избијања болести и угроженог подручја у кругу полупречника од најмање 10 km од места избијања слинавке и шапа.

Код одређивања границе зараженог и угроженог подручја узимају се у обзир административне границе и природне баријере. Границе подручја могу се мењати ако је то потребно.

Заражено и угрожено подручје мора се означити видљивим знаковима на прилазним путевима тих подручја.

Проналажење свих животиња које су отпремљене из зараженог или угроженог подручја врши се током периода од најмање 21 дан пре процењеног најранијег датума уношења узрочника заразе на газдинство у зараженом подручју.

Министарство сарађује са другим државама у проналажењу свежег меса, производа од меса, сировог млека и производа од сировог млека добијених од пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја и који су произведени у периоду између датума процењеног уношења вируса слинавке и шапа и датума ступања на снагу мера из става 1. овог члана. Такво свеже месо, производи од меса, сирово млеко и производи од сировог млека морају бити обрађени у складу са чл. 25, 26. и 27. овог правилника или задржани док могућа контаминација вирусом слинавке и шапа није службено искључена.

VIII. МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ НА ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 22.

На зараженом подручју спроводе се следеће мере:

1) попис свих газдинстава на којима се држе пријемчиве врсте животиња и попис свих животиња на газдинствима и редовно ажурирање тих података;

2) редовна контрола свих газдинстава на којима се држе пријемчиве врсте животиња тако да се избегава ширење могућег присутног вируса слинавке и шапа на газдинству и која укључује преглед одговарајуће документације, нарочито податке из тачке 1) овог става и мере које су спроведене ради спречавања уношења или изношења вируса слинавке и шапа, а које укључују клинички преглед или узимање узорака за серолошко испитивање од пријемчивих врста животиња, у складу са Прилогом III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

3) забрана премештања пријемчивих врста животиња са газдинстава на којима се држе или узгајају.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана пријемчиве врсте животиња могу се превозити на принудно клање директно у кланицу, која се налази унутар истог зараженог подручја или у кланицу изван зараженог подручја превозним средством које је после сваког коришћења опрано и дезинфиковано. Премештање се може одобрити када је на основу клиничког прегледа свих пријемчивих врста животиња на газдинству и после процене епизоотиолошке ситуације утврђено да не постоји разлог за сумњу да се на газдинству налазе заражене или контаминирани животиње. Месо таквих животиња мора се подвргнути поступцима из члана 25. овог правилника.

Члан 23.

У зараженом подручју:

1) не може се вршити премештање животиња између газдинстава и превоз пријемчивих врста животиња;

2) не могу се одржавати сајмови, изложбе, пијаци и друга окупљања животиња;

3) не може се вршити вештачко осемењавање и сакупљање јајних ћелија и ембриона од пријемчивих врста животиња.

Члан 24.

Поред мера из члана 23. овог правилника могу се спроводити и друге додатне мере:

1) забрана премештања или превоза непријемчивих врста животиња између газдинстава која се налазе у зараженом подручју, односно премештање или превоз пријемчивих врста животиња изван или у заражено подручје;

2) забрана провоза животиња свих врста кроз заражено подручје;

3) забрана окупљања људи на местима на којима могу доћи у контакт са пријемчивим врстама животиња и где постоји опасност од ширења вируса слинавке и шапа;

4) вештачко осемењивање или сакупљање јајних ћелија и ембриона од животиња које нису пријемчиве на слинавку и шап;

5) забрана кретања возила за превоз животиња;

6) забрана клања на газдинству пријемчивих врста животиња за сопствене потребе;

7) забрана превоза хране за животиње, сена и сламе на газдинства на којима се држе пријемчиве врсте животиња.

Изузетно од мера из става 1. овог члана може се одобрити:

1) провоз животиња свих врста кроз заражено подручје искључиво главним путевима и железницом;

2) превоз пријемчивих врста животиња за које је потврђено да долазе са газдинства изван зараженог подручја и које су превожене одређеним маршрутама директно у одређене кланице ради клања без одлагања, а после допремања превозно средство очистити и дезинфиковати;

3) вештачко осемењивање животиња на газдинству коришћењем семена сакупљеног од животиња које се држе и узгајају на том газдинству или семена ускладиштеног на газдинству или достављеног из центра за репродукцију животиња и вештачко осемењавање до спољних граница газдинства;

4) премештање и превоз копитара уз услове из Прилога IV-Начела и поступци чишћења и дезинфекције, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

5) превоз хране за животиње, сена и сламе на газдинства на којима се држе пријемчиве врсте животиња.

IX. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА СВЕЖЕ МЕСО И ПРОИЗВОДЕ ОД МЕСА КОЈИ СУ ДОБИЈЕНИ У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 25.

Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса који су добијени од пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја не могу се стављати у промет.

Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса од пријемчивих врста животиња који су произведени у објектима који се налазе у зараженом подручју не могу се стављати у промет.

Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса из става 1. овог члана морају се обележити у складу са прописима којима се уређује здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла и превозе се у запечаћеним контејнерима, како би од њих добили производе од меса обрађене у складу са тачком 1. Прилога VII-Обрада

производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Одредба става 1. овог члана не односи се на свеже месо, уситњено месо и полупроизоде од меса који су добијени најмање 21 дан пре процењеног датума најранијег заражавања на газдинству у зараженом подручју и које је од дана производње било ускладиштено и превезено одвојено од меса, уситњеног меса и полупроизвода од меса добијених после тог датума. Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса морају се разликовати од меса, уситњеног меса и полупроизвода од меса који се не могу отпремати изван зараженог подручја ако нису јасно обележени, у складу са посебним прописима.

Одредба става 2. овог члана не односи се на свеже месо, уситњено месо или полупроизоде од меса који су добијени из објеката који се налазе у зараженом подручју ако су испуњени следећи услови:

- 1) да објекат ради под ветеринарском контролом;
- 2) да само свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса из става 4. овог члана или свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса који су добијени од животиња узгајаних и закланих изван зараженог подручја или животиња превезених у објекат и закланих у складу са чланом 24. став 2. тачка 2) овог правилника може прерадити у том објекту;
- 3) да свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса буду обележени у складу са посебним прописима у погледу услова за стављање у промет свежег меса или у случају меса папкара обележени у складу са прописима којима се уређује јавно здравље и здравље животиња, а у вези производње и стављања у промет меса узгајане дивљачи или у случају уситњеног меса и производа од меса који су обележени у складу са прописима о условима за производњу и стављање у промет уситњеног меса и производа од меса;
- 4) да су током производног процеса свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса јасно обележени приликом превоза, смештени одвојено од свежег меса, уситњеног меса или полупроизвода од меса који се не могу отпремати изван зараженог подручја, у складу са овим правилником.

Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса који се стављају у промет морају испуњавати услове из става 5. овог члана.

Члан 26.

Производи од меса који су добијени од меса пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на производе од меса који су подвргнути обради из тачке 1. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или су произведени од меса из члана 25. став 4. овог правилника.

X. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА МЛЕКО И ПРОИЗВОДЕ ОД МЛЕКА КОЈИ СУ ДОБИЈЕНИ У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 27.

Млеко добијено од пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја и производи од млека добијени од тог млека не могу се стављати у промет.

Млеко и производи од млека од пријемчивих врста животиња који су произведени у објектима који се налазе у зараженом подручју не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на млеко и производе од млека добијене од пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја и који су произведени најмање 21 дан пре процењеног датума најранијег заражавања на газдинству у зараженом подручју и који су после производње ускладиштени и транспортовани одвојено од млека и производа од млека који су произведени пре наведеног датума.

Одредба става 1. овог члана не односи се на млеко добијено од пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја и производа од млека који су добијени од млека које је подвргнуто обради на неки од начина из Прилога IX – Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Обрада млека спроводи се под условима из става 6. овог члана и у објектима из става 5. овог члана, а ако не постоје објекти у зараженом подручју онда се обрада млека врши у објектима који се налазе изван зараженог подручја под условима из става 7. овог члана.

Одредба става 2. овог члана не односи се на млеко и производе од млека који су добијени у објектима у зараженом подручју и који испуњавају услове из става 6. овог члана.

Објекти морају да испуњавају следеће услове:

- 1) да раде под сталном контролом ветеринарског инспектора;
- 2) да млеко које се користи у објекту задовољава услове из ст. 3. и 4. овог члана или да је свеже млеко добијено од животиња изван зараженог подручја;
- 3) да је у току производног процеса млеко јасно означено, транспортовано и складиштено одвојено од сировог млека и производа од сировог млека који нису намењени за отпремање изван зараженог подручја;
- 4) да се сирово млеко са газдинства које се налази изван зараженог подручја превози у објекте превозним средствима која су очишћена и дезинфикована и која после чишћења и дезинфекције нису била у контакту са газдинствима у зараженом подручју на којима се држе пријемчиве врсте животиња.

Превоз свежег млека са газдинства које се налази у зараженом подручју у објекте који су смештени изван зараженог подручја и прерада тог млека обавља се под следећим условима, и то:

- 1) да се одобри прерада сировог млека добијеног од пријемчивих врста животиња које се држе у зараженом подручја у објектима који се налазе изван зараженог подручја;
- 2) да одобрење из тачке 1) овог става садржи упутство о начину и маршрути превоза у одређени објекат;
- 3) да се превоз обавља превозним средствима која су израђена тако да млеко током транспорта не истиче и да се не распршују честице млека током утовара и истовара, као и да су очишћена и дезинфикована;
- 4) да пре напуштања газдинства на коме је прикупљено млеко пријемчивих врста животиња прикључне цеви, гуме, кућишта точкови, доњи делови превозног средства и разливено млеко очисти и дезинфикује, а после завршене дезинфекције и пре напуштања зараженог подручја превозно средство не долази у контакт са другим газдинствима у зараженом подручју на коме се држе пријемчиве врсте животиња;

5) да се превозно користи само у одређеном подручју, да је у складу са тим означено и да може улазити у друго подручје само после чишћења и дезинфекције.

Прикупљање и превоз узорака свежег млека од животиња пријемчивих врста са газдинства смештеног у зараженом подручју у лабораторију, као и поступање са млеком у тој лабораторији није дозвољено, осим у овлашћеној лабораторији за дијагностику слинавке и шапа.

XI. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА СЕМЕ, ЈАЈНЕ ЋЕЛИЈЕ И ЕМБРИОНЕ ПРИКУПЉЕНЕ ОД ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 28.

Семе, јајне ћелије и ембриони добијени од пријемчивих врста животиња, које потичу из зараженог подручја не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на смрзнуто семе, јајне ћелије и ембрионе који су прикупљени и складиштени најмање 21 дан пре процењеног датума најранијег заражавања вирусом слинавке и шапа на газдинству у зараженом подручју.

Смрзнуто семе прикупљено после рока из става 2. овог члана мора се одвојено складиштити и може се ставити у промет:

1) после укидања свих мера које се односе на избијање слинавке и шапа, у складу са чланом 36. овог правилника;

2) после клиничког прегледа свих животиња и узимање узорака, у складу са тачком 2. подтачка 2.2 Прилога III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, који морају бити серолошки испитани да би се доказала одсутност заразе;

3) када је животиња од које се узима семе испитана серолошким тестом за откривање антитела на вирус слинавке и шапа у узорку који је узет најраније 28 дана после прикупљања семена са негативним резултатом.

XII. ПРЕВОЗ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАЈЊАКА ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА ПРОИЗВЕДЕНИХ У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 29.

Стајњак са газдинства и из објекта и превозног средства из члана 16. овог правилника где се држе пријемчиве врсте животиња не може се превозити и дистрибуирати унутар зараженог подручја.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана може се одобрити премештање стајњака пријемчивих врста животиња са газдинства које се налази у зараженом подручју у објекат за обраду, у складу са прописима којима се уређује отпад животињског порекла.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана може се одобрити премештање стајњака пријемчивих врста животиња са газдинства које се налази у зараженом подручју и на коме се не спроводе мере из члана 4. или члана 10. овог правилника, под следећим условима:

1) да је стајњак произведен најмање 21 дан пре процењеног датума најранијег заражавања животиње на газдинству у зараженом подручју и расут

по земљи и са њом одмах помешан/узоран и на довољној удаљености од газдинства на коме се држе пријемчиве врсте животиња, или

2) у случају стајњака говеда и свиња:

– да је испитивањем свих животиња на газдинству искључено присуство животиња сумњивих да су заражене вирусом слинавке и шапа,

– да је стајњак произведен најмање четири дана пре испитивања,

– да је стајњак помешан са земљом на одређеном пољу близу газдинства порекла и да је на довољној удаљености од других газдинстава у зараженом подручју на којима се држе пријемчиве врсте животиња.

Када се одобри премештање стајњака са газдинства на коме се држе пријемчиве врсте животиња превоз стајњака врши се превозним средством које је непропустиво, очишћено и дезинфиковано после утовара и пре напуштања газдинства, да би се спречило ширење вируса слинавке и шапа.

ХИИ. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА КОЖУ И КРЗНО ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА, ВУНУ ОВАЦА, ДЛАКУ ПРЕЖИВАРА, ЧЕКИЊЕ СВИЊА, ХРАНУ ЗА ЖИВОТИЊЕ, СЕНО И СЛАМУ КОЈИ СУ ПРОИЗВЕДЕНИ У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 30.

Кожа и крзно пријемчивих врста животиња које потичу из зараженог подручја не може се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на кожу и крзно:

1) који су произведени најмање 21 дан пре процењеног датума заражавања животиње на газдинству из члана 10. став 1. овог правилника и који се држе одвојено од коже и крзна који су произведени после тог датума, или

2) испуњавају услове из тачке 2. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 31.

Вуна оваца, длака преживара и чекиње свиња које потичу из зараженог подручја не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на непрерађену вуну, длаку и чекиње које:

1) су произведене најмање 21 дан пре процењеног датума заражавања животиња на газдинству из члана 10. став 1. овог правилника и које се одвојено држе од вуне, длаке и чекиња произведених после тог датума, или

2) испуњавају услове из тачке 3. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 32.

Производи из чл. 25, 26, 27, 28, 29, 30. и 31. овог правилника који су добијени од пријемчивих врста животиња не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на производе који:

1) су добијени најмање 21 дан пре процењеног датума заражавања животиња на газдинству из члана 10. став 1. овог правилника и који се држе и транспортују одвојено од производа који су добијени после тог датума, или

2) су обрађени у складу са тачком 4. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или

3) у случају посебних производа испуњавају одговарајуће услове из тач. 5, 6, 7, 8. и 9. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или

4) су састављени производи за које није потребна даља обрада, а који садрже производе животињског порекла који су или обрађени поступком који гарантује уништавање могућег вируса слинавке и шапа или су добијени од животиња на које се не примењују ограничења из овог правилника, или

5) су намењени за коришћење у дијагностици *in vitro* или као лабораторијски реагенси.

Члан 33.

Храна за животиње, сено и слама који потичу из зараженог подручја не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на храну за животиње, сено и сламу који су:

1) произведени најмање 21 дан пре процењеног датума заражавања животиња на газдинству из члана 10. став 1. овог правилника и који се држе и транспортују одвојено од хране за животиње, сена и сламе који су произведени после тог датума, или

2) намењени за коришћење унутар зараженог подручја, или

3) произведени у просторима у којима се не држе пријемчиве врсте животиња, или

4) произведени у објектима у којима се не држе пријемчиве врсте животиња за које су сировине добијене из простора из тачке 3) овог става или на просторима који се налазе изван зараженог подручја.

Одредба става 1. овог члана не односи се на храну за животиње и сламу која је произведена на газдинству на којем се држе пријемчиве врсте животиња и које испуњава услове из тачке 10. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 34.

Изузетно од забрана из чл. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32. и 33. овог правилника може се одобрити да производ напусти заражену зону када се утврди да су испуњени сви прописани услови, као и да нема опасности од ширења вируса слинавке и шапа.

Члан 35.

Поред мера које се примењују у зараженом подручју, у складу са овим правилником, могу се наредити и друге мере за ефикасно сузбијање вируса слинавке и шапа, узимајући у обзир епизоотиолошку ситуацију, начин држања животиња, као и економске и социјалне прилике у зараженом подручју.

XIV. УКИДАЊЕ МЕРА У ЗАРАЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 36.

Мере у зараженом подручју остају на снази:

1) док не протекне 15 дана од убијања и нешкодљивог уклањања пријемчивих врста животиња са газдинства из члана 10. став 1. овог правилника и спроведеног чишћења и дезинфекције на газдинству;

2) док се на свим газдинствима у зараженом подручју на којима се држе пријемчиве врсте животиња не заврши испитивање са негативним резултатима.

После укидања мера у зараженом подручју настављају да се на том подручју примењују мере које се примењују у угроженом подручју прописане чл. 37. - 42. овог правилника, и то најмање 15 дана док се те мере не укину, у складу са чланом 44. овог правилника.

Испитивање из тачке 2) овог члана спроводи се како би се додатно потврдила одсутност заразе.

XV. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ НА ГАЗДИНСТВУ У УГРОЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 37.

У угроженом подручју спроводе се мере из члана 22. став 1. овог правилника.

Изузетно од забране из члана 22. став 1. тачка 3) овог правилника и када у угроженом подручју нема кланица или капацитет кланица није довољан може се одобрити премештање пријемчивих врста животиња са газдинства смештеног у угроженом подручју на клање у кланицу која се налази изван угроженог подручја директним превозом ако:

1) епизоотиолошка ситуација на газдинству не указује на сумњу да су животиње заражене или контаминирани вирусом слинавке и шапа;

2) су све животиње пријемчивих врста на газдинству прегледане и резултат је негативан;

3) је кланица смештена у близини угроженог подручја;

4) је месо обрађено у складу са чланом 39. овог правилника.

Члан 38.

Животиње пријемчивих врста не могу се премештати са газдинства у угроженом подручју.

Изузетно, премештање животиња дозвољено је:

1) ради одвођења на пашњаке у угроженом подручју, али без контакта са животињама пријемчивих врста са других газдинстава, и то после 15 дана од последњег утврђеног избијања слинавке и шапа у зараженом подручју;

2) ради клања у кланици која се налази у истом угроженом подручју директним превозом и под надзором;

3) ради превоза, у складу са чланом 37. став 2. овог правилника;

4) ради превоза, у складу са чланом 24. став 2. тач. 1) и 2) овог правилника.

Премештање животиња из става 2. тачка 1) овог члана може се одобрити када је испитивањем свих животиња пријемчивих врста на газдинству и узорковањем у складу са тачком 2. подтачка 2.2. Прилога III-Испитивање, који

је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, искључена присутност животиња сумњивих да су заражене или контаминирани вирусом слинавке и шапа.

Премештање животиња из става 2. тачка 2) овог члана одобрава се када су спроведене мере из члана 37. став 2. тач. 1) и 2) овог правилника.

Све животиње које су отпремљене из угроженог подручја у периоду од најмање 21 дан пре процењеног датума најранијег заражавања животиња на газдинству у угроженом подручју морају се одмах, без одлагања, пронаћи.

XVI. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ НА СВЕЖЕ МЕСО ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА КОЈЕ ПОТИЧУ ИЗ УГРОЖЕНОГ ПОДРУЧЈА И НА ПРОИЗВОДЕ ОД ТОГ МЕСА

Члан 39.

Свеже месо, уситњено месо и полупроизводи од меса који су добијени од животиња пријемчивих врста које потичу из угроженог подручја и производи од меса који су добијени од таквог меса не могу се стављати у промет.

Свеже месо, уситњено месо, полупроизводи и производи од меса од пријемчивих врста животиња који су произведени у објектима који се налазе у угроженом подручју не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на свеже месо, уситњено месо и полупроизводе од меса који су произведени најмање 21 дан пре претпостављеног датума првог заражавања животиња на газдинству у зараженом подручју и који су од тренутка производње били ускладиштени и превожени одвојено од меса произведеног после тог датума. Такво месо мора бити јасно означено да би се лакше разликовало од меса које не сме да се отпрема изван угроженог подручја.

Одредба става 1. овог члана не односи се на свеже месо, уситњено месо и полупроизводе од меса који су добијени од животиња допремљених у кланицу под условима из члана 37. став 2. тач. 1) до 4) овог правилника и под условима из става 5. овог члана.

Одредба става 2. овог члана не односи се на свеже месо, уситњено месо или полупроизводе од меса који су произведени у објектима смештеним у угроженом подручју ако:

- 1) објекат ради под ветеринарском контролом;
- 2) се у објекту прерађује само свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса из става 4. овог члана и подлежу додатним условима из тач. 5, 6. и 7. Прилога VIII-Обрада свежег меса, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или су добијени од животиња које су узгајане и заклане изван угроженог подручја или од животиња које су допремљене у складу са чланом 24. став 2. тачка 2) овог правилника;
- 3) је такво свеже месо, уситњено месо или производи од меса обележени у складу са посебним прописима у погледу услова за стављање у промет свежег меса или у случају меса папкара обележених у складу са посебним прописима у погледу јавног здравља и здравља животиња, а у вези производње и стављања у промет меса узгајане дивљачи или у случају уситњеног меса и производа од меса обележени у складу са посебним прописима о условима за производњу и стављање у промет уситњеног меса и производа од меса;

4) је такво свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса током производног процеса јасно обележени и превозе се и складиште одвојено од свежег меса, уситњеног меса или полупроизвода од меса који не испуњавају услове за отпремање изван угроженог подручја, у складу са овим правилником.

Одредба става 1. овог члана не односи се на производе од меса који су добијени од свежег меса животиња пријемчивих врста пореклом из угроженог подручја и које је обележено у складу са прописима којима се уређује здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла и које је превезено у одобрени објекат за обраду.

Одредба става 2. овог члана не односи се на производе од меса који су добијени у објектима смештеним у угроженом подручју који испуњавају услове из става 5. овог члана или су произведени од меса које испуњава услове из става 4. овог члана.

XVII. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА МЛЕКО И ПРОИЗВОДЕ ОД МЛЕКА ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА КОЈИ СУ ДОБИЈЕНИ У УГРОЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 40.

Млеко које је добијено од пријемчивих врста животиња које потичу из угроженог подручја, као и производи од тог млека не могу се стављати у промет.

Млеко и производи од млека који потичу од пријемчивих врста животиња и који су добијени у угроженом подручју не могу се стављати у промет.

Одредба става 1. овог члана не односи се на млеко и производе од млека који потичу од пријемчивих врста животиња пореклом из угроженог подручја, а произведени су најмање 21 дан пре претпостављеног датума првог заражавања животиња на газдинству на зараженом подручју и од тренутка производње су ускладиштени и превожени одвојено од млека и производа од млека који су добијени после тог датума.

Одредба става 1. овог члана не односи се на млеко и производе од млека који су добијени од пријемчивих врста животиња пореклом из угроженог подручја који су у зависности од њихове намене обрађени једним од поступака из Прилога IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Обрада млека спроведи се под условима из става 6. овог члана и то у објектима из става 5. овог члана или ако у угроженом подручју нема таквог објекта онда у објектима који се налазе изван зараженог и угроженог подручја.

Одредба става 2. овог члана не односи се на млеко и производе од млека који су добијени у објектима који су смештени у угроженом подручју под условима из става 6. овог члана.

Објекти морају да испуњавају следеће услове:

- 1) да раде под ветеринарском контролом;
- 2) да млеко које се употребљава у објекту испуњава услове из става 4. овог члана или да је добијено од животиња изван угроженог и зараженог подручја;

3) да током производног процеса млеко буде јасно означено, да се превози и складишти одвојено од млека и производа од млека који нису намењени отпремању изван угроженог подручја;

4) да се превоз сировог млека са газдинства смештеног изван зараженог и угроженог подручја до објекта обавља превозим средствима која су очишћена и дезинфикована и која после чишћења и дезинфекције нису била у контакту са газдинствима у зараженом и угроженом подручју на којима се држе пријемчиве врсте животиња.

Млеко намењено унутрашњем промету мора испуњавати услове из става б. овог члана.

Превоз сировог млека са газдинстава унутар угроженог подручја до објекта изван зараженог и угроженог подручја, као и прерада тог млека обавља се ако:

1) је одобрена прерада сировог млека добијеног од пријемчивих врста животиња које се држе у угроженом подручју у објектима смештеним изван зараженог и угроженог подручја;

2) одобрење садржи упутство о превозу и одређеној маршрути превоза до објекта;

3) се превоз обавља возилима која су направљена тако да не долази до истицања млека током превоза и опремљена су тако да не долази до распршивања честица за време утовара и истовара млека, као и да су очишћена и дезинфикована;

4) се пре напуштања газдинства на коме је прикупљено млеко од пријемчивих врста животиња очисте и дезинфикују прикључне цеви, гуме, кућишта точкова, доњи делови превозног средства и разливено млеко, а после завршене дезинфекције и пре напуштања угроженог подручја возило накнадно не дође у контакт са газдинством у зараженом и угроженом подручју на коме се држе животиње пријемчивих врста;

5) је возило намењено за превоз у одређеном подручју и у складу са тим је означено и може ући у друго подручје само после чишћења и дезинфекције.

Прикупљање и превоз узорака сировог млека пријемчивих врста животиња са газдинстава смештених у угроженом подручју у друге лабораторије, осим у овлашћену лабораторију за дијагностику слинавке и шапа, као и поступак са млеком у таквим лабораторијама може се одобрити уз обавезу да се спроводе мере за спречавање ширења вируса слинавке и шапа.

XVIII. ПРЕВОЗ И РАЗБАЦИВАЊЕ СТАЈЊАКА ДОБИЈЕНОГ ОД ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА У УГРОЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 41.

Стајњак са газдинства и других објеката из члана 16. овог правилника, а који се налазе у угроженом подручју у коме се држе животиње пријемчивих врста, не може се превозити и разбацивати унутар и изван угроженог подручја.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана може се дозволити превоз стајњака возилима која су очишћена и дезинфикована пре и после употребе, може се разбацивати у одобреном подручју које се налази унутар угроженог подручја и на довољној удаљености од газдинстава на којима се држе животиње пријемчивих врста ако:

1) је прегледом животиња пријемчивих врста на газдинству искључена присутност животиња за које се сумња да су заражене вирусом слинавке и шапа и ако се стајњак одмах разбацује по земљишту и заоре да би се избегло стварање аеросола, или

2) клиничким прегледом животиња пријемчивих врста на газдинству нису утврђени симптоми на основу којих се може поставити сумња на слинавку и шап, а стајњак се заорава или закопава у земљиште, или

3) се стајњак од пријемчивих врста животиња са газдинстава која се налазе у зараженом подручју превози у објекте за обраду, у складу са прописом којим се уређује отпад животињског порекла.

Члан 42.

Приликом стављања у промет производа животињског порекла који нису обухваћени чл. 39. - 41. овог правилника примењују се мере из члана 28. и чл.30. - 32. овог правилника.

Члан 43.

Поред мера из чл. 37. - 42. овог правилника наређује се спровођење додатних мера како би се сузбио вирус слинавке и шапа, а узимајући у обзир посебне епизоотиолошке, сточарске, економске и социјалне услове у угроженом подручју.

Такође, уводе се и посебне мере за ограничење кретања копитара при чему се морају поштовати мере из Прилога VI-Ограничење кретања копитара, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

XIX.УКИДАЊЕ МЕРА У УГРОЖЕНОМ ПОДРУЧЈУ

Члан 44.

Мере које се примењују у угроженом подручју остају на снази док се не испуне следећи услови:

1) да је прошло најмање 30 дана од убијања и нешкодљивог уклањања свих животиња пријемчивих врста са газдинства из члана 10. став 1. овог правилника и да је спроведено чишћење и текућа дезинфекција на том газдинству;

2) да су у зараженом подручју испуњени услови из члана 36. овог правилника;

3) да је обављено испитивање са негативним резултатом.

Испитивање из тачке 3) овог члана спроводи се ради потврђивања да слинавка и шап не постоје у угроженом подручју, у складу са Прилогом III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

XX. РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА, КОНТРОЛА КРЕТАЊА И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ

Члан 45.

Ако се утврди да се вирус слинавке и шапа шири и поред предузетих мера из овог правилника и ако епидемија слинавке и шапа поприми велике размере, као и у сваком случају када се спроводи хитна вакцинација извршиће

се подела подручја на једну или више зона које су под ограничењем или без ограничења.

Пре него што се одреди граница зоне под ограничењем процењује се епизоотиолошка ситуација, а посебно могуће време и место уношења вируса слинавке и шапа, као и могуће ширење и време потребно за њено искорењивање.

Граница зоне под ограничењем одређује се на основу управних граница или природних баријера.

Зона под ограничењем може се на основу резултата епизоотиолошког испитивања смањити или проширити.

Члан 46.

У зони под ограничењем примењују се следеће мере:

1) контролише се превоз и кретање животиња пријемчивих врста, производа животињског порекла и робе, као и превозног средства као могућег преносиоца вируса слинавке и шапа;

2) улази се у траг и прати кретање и у складу са посебним прописима обележава свеже месо и сирово млеко и остали производи који се налазе на залихама и који не испуњавају услове за отпремање изван зоне под ограничењем;

3) издаје се прописана документација за животиње пријемчивих врста и производе добијене од тих животиња, а производи за исхрану људи који су намењени отпремању изван зоне под ограничењем и који испуњавају услове за такво отпремање обележавају се ознаком здравствене исправности у складу са посебним прописима.

Када се врши регионализација улази се у траг и прати кретање најмање оних животиња пријемчивих врста које су отпремљене из зоне под ограничењем на друга подручја у земљи и/или у друге земље у периоду од датума претпостављеног уноса вируса слинавке и шапа до датума спровођења регионализације и такве животиње морају се изоловати, док се службено не искључи могућа зараза или контаминација.

Министарство сарађује са надлежним органима других земаља у праћењу кретања свежег меса и сировог млека и производа од сировог млека који потичу од животиња пријемчивих врста и који су произведени у зони под ограничењем у периоду између датума претпостављеног уноса вируса слинавке и шапа до датума спровођења регионализације. Такво свеже месо мора бити обрађено у складу са тачком 1. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, а сирово млеко и производи од млека обрађени у складу Прилогом IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део, или се задржавају док се службено не искључи могућа контаминација вирусом слинавке и шапа.

Могу се донети посебне мере, а нарочито оне које се односе на ознаку здравствене исправности производа који потичу од животиња пријемчивих врста и који су добијени у зони под ограничењем, а нису намењени стављању у промет изван зоне под ограничењем, у складу са прописима којима се уређују услови у погледу производње, прераде и промета производа животињског порекла за исхрану људи.

Члан 47.

У случају избијања слинавке и шапа, а не искључујући услове одређене прописом о обележавању домаћих говеда, оваца, коза и свиња, животиње пријемчивих врста не могу напуштати газдинство на коме се држе ако нису обележене, јер би се лакше утврдило њихово кретање, као и газдинство са кога потичу или са кога долазе.

У посебним случајевима из члана 15. став 1. и члана 16. став 1. овог правилника може се у одређеним околностима и узимајући у обзир здравствено стање животиња одобрити други начин бржег улажења у траг и праћење кретања тих животиња, као и утврђивање газдинства њиховог порекла или газдинства са кога долазе.

Мере о додатном, трајном и неизбрисивом обележавању животиња ради сузбијања слинавке и шапа, а посебно у случају вакцинације могу се мењати.

Члан 48.

У случају избијања слинавке и шапа у зони под ограничењем, а ради контроле кретања животиња пријемчивих врста, мора се обезбедити:

1) да власници доставе одговарајуће податке о животињама које улазе на газдинство или га напуштају;

2) да лица која се баве превозом и стављањем у промет животиња пријемчивих врста доставе одговарајуће податке о животињама које су превозили или стављали у промет.

XXI. ВАКЦИНАЦИЈА

Члан 49.

Против слинавке и шапа не врши се вакцинација животиња, као и давање хиперимуног серума, осим у случајевима прописаним овим правилником.

Производња, складиштење, набавка, дистрибуција и продаја вакцине против слинавке и шапа обавља се под службеним надзором.

Употреба вакцине против слинавке и шапа у друге сврхе, осим за стварање активног имунитета код животиња пријемчивих врста, посебно у оквиру лабораторијских испитивања, научних истраживања или тестирања вакцине може се одобрити и таква употреба која се одвија у одговарајућим биосигурносним условима.

Члан 50.

Одлука о спровођењу хитне вакцинације доноси се:

1) када је потврђено избијање слинавке и шапа и прети опасност од даљег ширења болести;

2) када су друге државе у опасности због географског положаја или због метеоролошких услова на подручју места избијања слинавке и шапа;

3) када су друге државе у опасности због епизоотиолошког контакта између газдинстава смештених на њиховом подручју и газдинстава која држе животиње пријемчивих врста, а која се налазе на подручју где је избила слинавка и шап;

4) када постоји опасност због географског положаја или због метеоролошких услова у другој држави у којој је избила слинавка и шап.

Приликом доношења одлуке о спровођењу хитне вакцинације узимају се у обзир мере из члана 15. овог правилника и критеријуми одређени у Прилогу X - Критеријуми за доношење одлуке о спровођењу заштите вакцинације и смернице за програме хитне вакцинације, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 51.

Одлука о спровођењу хитне вакцинације садржи:

- 1) границе географског подручја на којима ће се спроводити хитна вакцинација;
- 2) врсту и старост животиња које ће бити вакцинисане;
- 3) трајање вакцинације;
- 3) посебне забране кретања вакцинисаних и невакцинисаних животиња пријемчивих врста и њихових производа;
- 4) додатно и трајно обележавање и посебно регистровање вакцинисаних животиња;
- 5) друга питања у вези са насталим околностима.

Хитна вакцинација спроводи се у складу са чланом 52. овог правилника независно од тога да ли се вакцинисане животиње касније убијају или не.

Јавност се мора редовно обавештавати о безбедности меса, млека и производа од млека вакцинисаних животиња које су намењене за исхрану људи.

Члан 52.

У случају спровођења заштитне вакцинације мора се обезбедити:

- 1) да подручје на коме се спроводи вакцинација регионализује у складу са чланом 45. овог правилника, а према потреби и у сарадњи са суседним државама;
- 2) да се вакцинација спроводи брзо и у складу са хигијенским и биосигурносним правилима, како би се спречило ширење вируса слинавке и шапа;
- 3) да се све мере које се примењују у подручју вакцинације спроводе тако да се не искључује примена мера из поглавља XX. овог правилника.

Када подручје вакцинације обухвата целу заражену или угрожену зону или неке њене делове потребно је обезбедити да:

- 1) мере које се примењују у зараженом или угроженом подручју остану на снази на том делу подручја вакцинације док се не укину, у складу са чл. 36. и/или 44. овог правилника;
- 2) после укидања мера које су се примењивале у зараженом и угроженом подручју мере које ће се примењивати у подручју вакцинације из члана 54. - 58. овог правилника морају се и даље примењивати.

Када се спроводи заштитна вакцинација подручје вакцинације мора бити окружено у појасу од најмање 10 km од његових спољашњих граница угроженим подручјем:

- 1) у коме је вакцинација забрањена;
- 2) у коме се спроводи појачани надзор;
- 3) у коме кретање животиња пријемчивих врста подлеже надзору;
- 4) које остаје на снази док се не спроведу мере из чл. 36, 44, 54, 56. и 57. овог правилника и док није прошло најмање три месеца од клања последње вакцинисане животиње и када је обављено серолошко испитивање, или је прошло најмање шест месеци од последњег случаја слинавке и шапа, или од

завршетка хитне вакцинације у зависности који је догађај каснији, а серолошко испитивање за доказивање антитела за неструктурне протеине вируса потврдило одсутност заразе код вакцинисаних животиња.

Члан 53.

Када је донета одлука о спровођењу супресивне вакцинације спроводе се мере надзора које укључују најмање мере из члана 21. овог правилника и обезбеђују да се вакцинација спроводи:

- 1) само у зараженом подручју;
- 2) само на јасно утврђеним газдинствима на којима се спроводе мере из члана 10. став 1. овог правилника и посебно мере из члана 10. став 1. тачка 1) овог правилника.

Изузетно од члана 10. став 1. тачка 1) овог правилника убијање свих животиња на тим газдинствима може се одложити ако је потребно, у складу са прописима којима се уређује добробит животиња и чланом 10. став 1. тачка 3) овог правилника.

XXII. МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У ПОДРУЧЈУ ВАКЦИНАЦИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД ПОЧЕТКА ХИТНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ ДО ИСТЕКА НАЈМАЊЕ 30 ДАНА ПОСЛЕ ЗАВРШЕТКА ВАКЦИНАЦИЈЕ

Члан 54.

На подручју вакцинације у периоду од почетка хитне вакцинације до истека најмање 30 дана после завршене вакцинације примењују се мере из ст. 2. до 6. овог члана.

Живе животиње пријемчивих врста не могу се премештати са једног на друго газдинство унутар подручја вакцинације, као и излазити из подручја вакцинације.

Изузетно, може се одобрити да се после клиничког прегледа тих животиња и стада из којих потичу или су отпремљене те животиње превезу на неодложно клање у кланицу која се налази унутар подручја вакцинације или у његовој близини.

Свеже месо добијено од вакцинисаних животиња закланих у периоду из става 1. овог члана мора се:

- 1) обележити у складу са прописима којима се уређује здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла;
- 2) складишти и превозити одвојено од меса које није обележено на начин из тачке 1) овог става и превозити у запечаћеним контејнерима до објекта да би се обрадио у складу са Прилогом VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Млеко и производи од млека који су добијени од вакцинисаних животиња могу се ставити у промет унутар или изван подручја вакцинације под условом да су подвргнути једним од поступака из Прилога IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, у зависности од тога да ли су намењени за исхрану људи или не.

Обрада млека спроводи се у објектима који се налазе у подручју вакцинације или ако у том подручју нема тих објеката онда у објектима који се налазе изван подручја вакцинације и у које се сирово млеко превози под условима одређеним у ставу 7. овог члана.

Објекат мора да испуњава следеће услове:

1) да ради под сталном контролом;

2) да млеко које се прерађује у објекту испуњава услове из става 4. овог члана или да је сирово млеко добијено од животиња изван подручја вакцинације;

3) да је током производног процеса млеко јасно обележено и да се превози и складишти одвојено од сировог млека и производа од сировог млека који нису намењени отпремању изван подручја вакцинације;

4) да се превоз сировог млека са газдинства смештеног изван подручја вакцинације до објекта обавља превозим средствима која су пре превоза очишћена и дезинфикована и која после чишћења и дезинфекције нису била у контакту са газдинствима која се налазе у зони под ограничењем и на којима се држе животиње пријемчивих врста.

Превоз сировог млека са газдинстава смештених унутар подручја вакцинације до објеката смештених изван подручја вакцинације и прерада тог млека може се обављати под следећим условима:

1) да је одобрена прерада сировог млека добијеног од животиња пријемчивих врста које се држе унутар подручја вакцинације у објектима смештеним изван подручја вакцинације;

2) да одобрење садржи упутство о превозу и одређен пут превоза до одобреног објекта;

3) да је превозно средство очишћено и дезинфиковано пре превоза, да је направљено тако да не долази до просипања и распршивања млека за време увоза, истовара и превоза;

4) да се пре напуштања газдинства на коме је прикупљено млеко животиња пријемчивих врста очисте и дезинфикују прикључне цеви, гуме, кућишта точкова, доњи делови превозног средства и разливано млеко, а после завршене дезинфекције и пре напуштања подручја вакцинације превозно средство не долази у контакт са газдинством које се налази у подручју вакцинације и на коме се држе животиње пријемчивих врста;

5) да је возило намењено за превоз у одређеном географском или административном подручју означено и да може улазити у друго подручје само после спроведеног чишћења и дезинфекције.

Прикупљање и превоз узорака сировог млека животиња пријемчивих врста не може се вршити са газдинстава смештених у подручју вакцинације у лабораторије, осим у овлашћену лабораторију за дијагностику слинавке и шапа.

Сакупљање семена за вештачко осемењавање од животиња донатора које припадају пријемчивим врстама и које се налазе у центрима за репродукцију животиња и вештачко осемењавање смештеним унутар подручја вакцинације, мора се привремено обуставити. Изузетно, може се дозволити сакупљање семена у центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање који је смештен унутар подручја вакцинације ради производње замрзнутог семена под условом да семе које је прикупљено у периоду из става 1. овог члана мора бити најмање 30 дана одвојено складиштено, као и да пре отпремања семена:

1) животиња донатор није била вакцинисана и да испуњава услове из члана 28. став 3. тач. 2) и 3) овог правилника, или

2) да је животиња донатор била вакцинисана после обављеног испитивања на антители вируса слинавке и шапа са негативним резултатом, и то:

- да је тест за доказивање вируса или вирусног генома или одобрени тест за доказивање антитела за неструктурне протеин, који је обављен на крају карантина за семе и на узорцима узетим од свих животиња пријемчивих врста које су у то време присутне у центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање, дао негативан резултат,

- да је семе које потиче од животиња вакцинисаних против слинавке и шапа током периода од 12 месеци од узетих 5 % семена од сваког прикупљања (најмање 5 пајета) вирусолошки испитано тестом изолације вируса са негативним резултатом.

Јајне ћелије и ембриони од животиња донатора не могу се узимати.

Стављање у промет производа животињског порекла, осим производа из ст. 8. и 9. овог члана врши се под условима из чл. 30, 31, 32. и 41. овог правилника.

XXIII. МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У ПОДРУЧЈУ ВАКЦИНАЦИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД ХИТНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ ДО ЗАВРШЕТКА ИСПИТИВАЊА И РАЗВРСТАВАЊА ГАЗДИНСТАВА У КАТЕГОРИЈЕ

Члан 55.

У подручју вакцинације, у периоду који почиње најраније 30 дана од дана завршетка хитне вакцинације и завршава се после спроведених мера из чл. 56. и 57. овог правилника морају се спроводити мере из ст. 2. до 5. овог члана.

Животиње пријемчивих врста не могу се кретати са једног на друго газдинство унутар подручја вакцинације и излазити из тог подручја.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана може се одобрити да се животиње пријемчивих врста директно превезу са газдинстава из члана 57. става 5. овог правилника на клање без одлагања у кланицу која се налази у или изван подручја вакцинације ако:

1) током превоза у кланицу животиње не долазе у додир са другим животињама пријемчивих врста;

2) животиње прати документација којом се потврђује да су прегледане и испитане у складу са чланом 56. став 2. овог правилника;

3) је превозно средство очишћено и дезинфиковано пре утовара и после испоруке животиња и евидентиран датум и време чишћења и дезинфекције;

4) је животиња подвргнута ante-mortem прегледу у кланици у периоду од 24 сата пре клања, испитана на болест уста и папака и не показује знаке болести.

Свеже месо, осим нуспроизвода, које је добијено од вакцинисаних малих и великих преживара у периоду из става 1. овог члана може се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације ако:

1) је објекат под контролом;

2) се у објекту прерађује само свеже месо које је било подвргнуто поступцима из Прилога VIII-Обрада свежег меса и додатне мере које се примењују код производње свежег меса животиња пријемчивих врста које потичу из угроженог подручја, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или је свеже месо добијено од животиња које су узгајане и заклане изван подручја вакцинације;

3) је свеже месо, уситњено месо или полупроизводи од меса обележени у складу са посебним прописима или у случају меса папкара обележено у складу са посебним прописима о проблемима јавног здравља и здравља животиња који утичу на стављање у промет меса дивљачи из узгоја или у случају уситњеног меса и полупроизвода од меса ознаком здравствене исправности у складу са посебним прописима о условима за производњу и стављање у промет уситњеног меса и полупроизвода од меса;

4) је током производног процеса свеже месо јасно обележено и превози се и складишти одвојено од меса које има другчији здравствени статус, у складу са овим правилником.

Свеже месо које је добијено од вакцинисаних свиња закланих у периоду из става 1. овог члана обележава се у складу са прописима којима се уређује здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла и складишти и превози одвојено од меса које није обележено на тај начин и превози у запечаћеним контејнерима до објекта како би се прерадило у складу са Прилогом VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Млеко и млечни производи који су добијени од вакцинисаних животиња могу се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације под условом да су, у зависности од тога да ли су намењени за исхрану људи или не, обрађени најмање једним од поступака из Прилога IX - Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Обрада се обавља у објекту који је смештен унутар или изван подручја вакцинације, у складу са чланом 54. ст. 4. до 8. овог правилника.

За узимање семена, јајних ћелија и ембриона животиња пријемчивих врста примењују се мере из члана 54. ст. 8. и 9. овог правилника.

Стављање у промет производа животињског порекла, осим оних из ст. 4, 5, 6. и 7. овог члана, врши се под условима из чл. 30, 31, 32. и 41. овог правилника.

XXIV. КЛИНИЧКО И СЕРОЛОШКО ИСПИТИВАЊЕ У ПОДРУЧЈУ ВАКЦИНАЦИЈЕ

Члан 56.

Клиничко и лабораторијско испитивање спроводи се у подручју вакцинације у периоду који почиње најраније 30 дана од дана завршетка хитне вакцинације и завршава се после спровођења клиничког и серолошког испитивања.

Испитивање из става 1. овог члана спроводи се ради откривања стада животиња пријемчивих врста које су биле у контакту са вирусом слинавке и шапа, а које не показују клиничке симптоме слинавке и шапа. Испитивање укључује клинички преглед свих животиња пријемчивих врста у свим стадима у подручју вакцинације, као и лабораторијско испитивање у складу са ставом 3. овог члана.

У лабораторијском испитивању користе се тестови који задовољавају критеријуме за дијагностичке тестове из Прилога XII-Дијагностички тестови и стандарди за слинавку и шап и за диференцијалну дијагностику других везикуларних вирусних болести, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, као и један од следећих услова:

1) да испитивање заразе вирусом слинавке и шапа помоћу теста за доказивање антитела за неструктурне протеине вируса слинавке и шапа или помоћу неке друге одобрене методе задовољава критеријуме за узорковање на газдинству, као што је одређено у тачка 2. подтачка 2.2. Прилога III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Ако се користи и сентинел животиње морају се узети у обзир услови за обнављање популације животиња на зараженим газдинствима;

2) да се тестирање за доказивање антитела за неструктурне протеине вируса слинавке и шапа обавља на узорцима код свих вакцинисаних животиња пријемчивих врста и њиховог невакцинисаног потомства у свим стадима унутар подручја вакцинације.

XXV. РАЗВРСТАВАЊЕ СТАДА У ПОДРУЧЈУ ВАКЦИНАЦИЈЕ

Члан 57.

Газдинство на коме се држе животиње пријемчивих врста мора:

1) да је разврстано у складу са резултатима испитивања из члана 56. став 2. овог правилника и критеријумима из Прилога I-Дефиниције избијања болести, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

2) да се примењују мере из ст. 2. до 4. овог члана.

На газдинству са најмање једном животињом за коју се сумња да је заражена и на коме је потврђена присутност вируса слинавке и шапа, у складу са критеријима из Прилога I-Дефиниције избијања болести, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, спроведе се мере из чл. 10. и 21. овог правилника.

На газдинству са најмање једном животињом пријемчиве врсте за коју се сумња да је заражена вирусом слинавке и шапа због ранијег контакта, али се даљим испитивањем свих животиња пријемчивих врста на газдинству потврди да вирус слинавке и шапа није присутан спроведе се следеће мере:

1) животиње пријемчивих врста на газдинству:

- убијају се, а њихови лешеве уништавају, или

- се врши класификација (разврставање) животиња тако да животиње које су позитивно реаговале на најмање један одобрени тест из члана 56. став 3. овог правилника се убијају и њихови лешеве уништавају, док се животиње пријемчивих врста на газдинству које нису реаговале позитивно упућују на клање;

2) чишћење и дезинфекција газдинстава;

3) обнављање популације животиња које се спроводи у складу са Прилогом V-Поновно увођење или насељавање животиња на газдинству (обнова популације), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Производи који потичу од животиња пријемчивих врста и који су добијени у периоду из члана 56. става 1. овог правилника морају задовољавати следеће услове:

1) да свеже месо добијено од животиња из става 3. тачка 1) алинеје друга овог члана задовољи услове из члана 55. став 4. овог правилника, ако је у питању месо преживара, односно услове из члана 55. став 5. овог правилника, ако је у питању свињско месо;

2) да млеко и производи од млека који су добијени од животиња из става 3. тачка 1) алинеје друга овог члана подвргнуто једном од поступака из Прилога IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, у зависности од намене и у складу са чланом 54. ст. 4. до 7. овог правилника.

Мере из члана 58. овог правилника могу се примењивати на животиње пријемчивих врста на газдинствима на којима је, у складу са чланом 56. став 3. овог правилника, службено искључена присутност заразе вирусом слинавке и шапа.

XXVI. МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ У ПОДРУЧЈУ ВАКЦИНАЦИЈЕ ПОСЛЕ ЗАВРШЕНОГ ИСПИТИВАЊА И РАЗВРСТАВАЊА ГАЗДИНСТАВА

Члан 58.

На подручју вакцинације после спровођења мера из члана 57. овог правилника примењују се мере из ст. 2. до 6. овог члана све док се службено не искључи присутност заразе вирусом слинавке и шапа.

Кретање животиња пријемчивих врста са газдинства на газдинство унутар подручја вакцинације мора се одобрити.

Животиње пријемчивих врста не могу излазити из подручја вакцинације. Изузетно, може се одобрити директан превоз животиња пријемчивих врста у кланицу ради неодложног клања под условима из члана 55. став 3. овог правилника.

Превоз невакцинисаних животиња пријемчивих врста може се одобрити ако:

1) су све животиње пријемчивих врста на газдинству клинички прегледане у року од 24 сата од уговара и не показују клиничке симптоме слинавке и шапа;

2) се животиње држе на газдинству порекла најмање 30 дана и у том периоду ниједна животиња пријемчивих врста није била уведена на то газдинство;

3) се газдинство порекла не налази у зараженом или угроженом подручју;

4) су животиње намењене превозу појединачно испитане тестом за доказивање антитела на вирус слинавке и шапа на крају периода изолације са негативним резултатом или је на том газдинству спроведено серолошко испитивање, у складу са тачком 2. подтачка 2.2. Прилога III-Испитивање, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, независно од врсте животиња;

5) током превоза од газдинства порекла до одредишта животиње нису биле изложене никаквом извору заразе.

Невакцинисано потомство вакцинисаних женки не може напустити газдинство порекла, осим ако се превози:

1) на газдинство унутар подручја вакцинације које има исти здравствени статус као и газдинство порекла;

2) у кланицу на неодложно клање;

3) на газдинство са кога ће потомство да се пошаље директно у кланицу;

4) на било које газдинство после добијања негативног резултата серолошким тестом за доказивање антитела на вирус слинавке и шапа који је спроведен на узорку крви пре отпремања са газдинства порекла.

Свеже месо добијено од невакцинисаних животиња пријемчивих врста може се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације ако:

1) су мере из члана 57. став 3. овог правилника спроведене на целом подручју вакцинације или се животиње превозе у кланицу под условима из става 3. или става 4. тачка 4) овог члана;

2) објекат ради под надзором;

3) се у објекту прерађује искључиво свеже месо добијено од животиња из тачке 1) овог става или од животиња које су узгајане и/или заклане изван подручја вакцинације или свеже месо из става 7. овог члана;

4) је такво свеже месо обележено у складу са посебним прописима у погледу услова за стављање у промет свежег меса или у случају меса папкара обележено у складу са прописима којима се уређује јавно здравље и здравље животиња, а у вези производње и стављања у промет меса узгајане дивљачи или у случају уситњеног меса и производа од меса обележени у складу са прописима о условима за производњу и стављање у промет уситњеног меса и производа од меса;

5) је током производног процеса свеже месо јасно обележено и превози се и складишти одвојено од меса које у складу са одредбама овог правилника има другчији здравствени статус.

Свеже месо које је добијено од вакцинисаних животиња пријемчивих врста или од невакцинисаног серопозитивног потомства вакцинисаних женки закланих у периоду из става 1. овог члана мора бити обележено у складу са прописима који уређују здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла и после тога превезени у запечаћеним контејнерима у одређене објекте, како би се од њих добили производи од меса обрађени у складу са тачком 1. Прилога VII-Обрада производа да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Изузетно од става 7. овог члана свеже месо и делови од кланичне обраде трупа вакцинисаних великих и малих преживара или њихово невакцинисано серопозитивно потомство може се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације ако:

1) објекат ради под надзором;

2) се у објекту прерађује искључиво свеже месо, осим нуспроизвода, које је било подвргнуто једном од поступака из Прилога VIII-Обрада свежег меса и додатне мере које се примењују код производње свежег меса животиња пријемчивих врста које потичу из угроженог подручја, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, или свеже месо из става 6. овог члана или које је добијено од животиња које су узгајане и/или заклане изван подручја вакцинације;

3) је свеже месо обележено у складу са прописима у погледу услова за стављање у промет свежег меса или у случају меса папкара које је обележено у складу са прописима којима се уређује јавно здравље и здравље животиња, а у вези производње и стављања у промет меса узгајане дивљачи или у случају уситњеног меса и производа од меса обележени у складу са прописима о условима за производњу и стављање у промет уситњеног меса и производа од меса;

4) је током производног процеса свеже месо јасно обележено и превози се и складишти одвојено од меса које у складу са овим правилником има другчији здравствени статус.

Изузетно од става 7. овог члана свеже месо вакцинисаних свиња и њиховог невакцинисаног серопозитивног потомства које је произведено у периоду од почетка испитивања па све док се мере из члана 57. овог правилника не спроведу на целом подручју вакцинације и док не прође најмање три месеца од последњег забележеног избијања болести на том подручју може се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације ако:

- 1) објект ради под надзором;
- 2) се у објекту прерађује искључиво свеже месо животиња које су пореклом са газдинстава која испуњавају услове из члана 57. став 5. овог правилника или је свеже месо добијено од животиња које су узгајане и заклане изван подручја вакцинације;
- 3) је свеже месо обележено у складу са прописима којима се уређује здравље животиња, а у вези са производњом, прерадом и прометом хране животињског порекла;
- 4) је током производног процеса свеже месо јасно обележено и превози се и складишти одвојено од меса које има друкчији здравствени статус.

Изузетно од става 8. овог члана може се на свеже месо преживара за које се не захтева обрада у складу са Прилогом VIII-Обрада свежег меса и додатне мере које се примењују код производње свежег меса животиња пријемчивих врста које потичу из угроженог подручја, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, и уситњено месо и полупроизводи од таквог меса намењени стављању у промет у одређеној регији обележавати тако да се не може заменити са свежим месом, уситњеним месом и полупроизводима од таквог меса обележеним на начин који је одређен у ставу 8. тачка 3) и ставу 9. тачка 3) овог члана.

Млеко и производи од млека који су добијени од вакцинисаних животиња могу се ставити у промет унутар и изван подручја вакцинације под условом да су, у зависности од тога да ли су намењени за исхрану људи или не, обрађени најмање једним од поступака из Прилога IX-Обрада млека да би се обезбедило уништавање вируса слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Обрада млека обавља се у објекту који је смештен унутар подручја вакцинације или у складу са чланом 54. ст. 4. до 6. овог правилника.

Прикупљање и превоз узорака сировог млека животиња пријемчивих врста са газдинстава смештених у угроженом подручју у лабораторије, осим у овлашћену лабораторију за дијагностику слинавке и шапа, као и поступци са млеком у таквим лабораторијама одобравају се уз спровођење мера за спречавање ширења вируса слинавке и шапа.

XXVII. ЛАБОРАТОРИЈЕ И УСТАНОВЕ У КОЈИМА СЕ РАДИ СА ВИРУСОМ СЛИНАВКЕ И ШАПА

Члан 59.

Лабораторије и установе у којима се раде истраживања, дијагностике или производња са живим вирусом слинавке и шапа, његовим геномом, антигенима или вакцинама које се производе од тих антигена контролишу се.

Рад са живим вирусом слинавке и шапа ради истраживања и дијагностике обавља се искључиво у овлашћеној лабораторији.

Рад са живим вирусом слинавке и шапа ради добијања инактивисаних антигена за производњу вакцине и вакцине у истраживачке сврхе обавља искључиво овлашћена лабораторија.

Овлашћене лабораторије и установе из ст. 2. и 3. овог члана раде у складу са биосигурносним нормама које су одређене у Прилогу XI-Биосигурносне норме за лабораторије и установе у којима се ради са живим вирусом слинавке и шапа, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 60.

Дијагностичко испитивање слинавке и шапа обавља се у овлашћеној лабораторији.

Национална лабораторија за слинавку и шап одговорана је за усклађивање дијагностичких стандарда и метода за дијагностику слинавке и шапа у Републици Србији.

Национална лабораторија за слинавку и шап обавља послове и задатке из Прилога XIII-Послови и задаци националне лабораторије, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Лабораторијско испитивање у складу са овим правилником спроводи се ради потврђивања или искључивања присуства слинавке и шапа, као и ради искључивања других везикуларних болести.

Кад се потврди избијање слинавке и шапа и утврди серотип вируса одређују се антигенске карактеристике тог вируса у односу на референтни вакцинални сој према потреби уз помоћ Референтне лабораторије за слинавку и шап Европске уније. Узорци домаћих животиња који показују знаке везикуларне болести и који су негативни на вирус слинавке и шапа и где је битно на вирус везикуларне болести свиња шаљу се на даље испитивање у Референтну лабораторију Европске уније.

Члан 61.

У лабораторијама и установама у којима се ради са живим вирусом слинавке шапа примењује се сигурносне норме, смернице и кодекс добре праксе.

Члан 62.

Национална лабораторија примењује дијагностичке тестове и стандарде из Прилога XII-Дијагностички тестови и стандарди за слинавку и шап и за диференцијалну дијагностику других везикуларних вирусних болести, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

XXVIII. КРИЗНИ ПЛАН И ЦЕНТРИ ЗА СУЗБИЈАЊЕ СЛИНАВКЕ И ШАПА

Члан 63.

Кризни план садржи мере које се спровode у случају појаве слинавке и шапа и одређује начин на који ће се обезбеди приступ особљу, објектима, опреми и другом материјалу неопходном за брзо и ефикасно искорењивање болести.

У случају великог броја избијања болести у кратком периоду коју узрокује више антигенски различитих серотипова или сојева, као што је случај

код намерног испуштања вируса слинавке и шапа, кризни план мора предвидети:

- 1) количину вакцине за случај хитне вакцинације;
- 2) подручја са великом густином популације стоке, узимајући у обзир критеријуме из Прилога X-Критеријуми за доношење одлуке о спровођењу заштитне вакцинације и смернице за програме хитне вакцинације, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Кризни план садржи мере којима се у случају избијања болести спречава штетни утицај на животну средину нарочито приликом закопавања или спаљивања лешева уинулих или убијених животиња на хуман начин на лицу места.

Критеријуми и захтеви за израду кризног плана предвиђени су у Прилогу XIV- Критеријуми и захтеви које мора да испуни Кризни план, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Кризни план може се мењати у зависности од развоја ситуације.

Кризни план ажурира се сваке пете године, узимајући у обзир вежбе симулације.

Члан 64.

Спровођење вежби симулације обезбеђује се у складу са кризним планом, а када је то могуће спроводе се у сарадњи са надлежним органима суседних држава.

Члан 65.

У случају избијања слинавке и шапа образује се кризни центар за сузбијање болести који има подручне јединице организоване за територију управног округа или општине.

Кризни центар за сузбијање болести одговоран је за:

- 1) утврђивање мера за сузбијање болести;
- 2) брзо и ефикасно спровођења мера за сузбијање болести од стране подручних јединица;
- 3) распоређивање особља и других средстава у подручне јединице;
- 4) достављање података Европској комисији, државама у окружењу и другим заинтересованим институцијама у земљи;
- 5) организовање акције хитне вакцинације и одређивање подручја на којима ће се вршити вакцинација;
- 6) повезивање са дијагностичким лабораторијама;
- 7) повезивање са институцијама надлежним за заштиту животне средине, како би се ускладила деловања;
- 8) повезивање са средствима јавног информисања.

Члан 66.

Кризни центар за сузбијање болести мора располагати потребним особљем и средствима за рад, објектима и опремом за вођење ефикасне акције искорењивања болести, и то:

- 1) опремом за идентификацију стада и утврђивање локације животиња, која је у зависности од услова и компјутеризована;
- 2) телефонима, телефаксом и другом опремом неопходном за комуникацију са средствима јавног информисања;

- 3) средствима за размену података са подручним јединицама, лабораторијама и другим релевантним организацијама;
- 4) мапама и другим изворима података који се могу користити за усмеравање мера за сузбијање болести;
- 5) дневником у којем се хронолошким редом уписују сви догађаји у вези са избијањем слинавке и шапа;
- 6) списком националних и међународних организација и лабораторија које су заинтересоване за болест слинавке и шапа и са којима треба контактирати у случају избијања болести;
- 7) списком особља које се одмах позива да ради у подручним јединицама у случају избијања слинавке и шапа;
- 8) списком институција које су надлежне за заштиту животне средине са којима треба контактирати у случају избијања слинавке и шапа;
- 9) мапама са означеним одговарајућим подручјима на којима се налазе места прераде;
- 10) пописом објеката са адресом и капацитетом за обраду и прераду лешева и отпадака животињског порекла, којима се могу поверити послови у случају избијања слинавке и шапа;
- 11) мерама за праћење и спречавање загађивања животне средине, нарочито површинских и подземних вода, узрокованих продором дезинфекционог средства и телесних ткива и течности насталих распадањем лешева.

Члан 67.

Да би се обезбедио највиши степен спремности у случају избијања слинавке и шапа Савет за ветеринарство у складу са законом пружа стручну помоћ у вези са:

- 1) епизоотиолошким увиђајем;
- 2) узорковањем, лабораторијском дијагностиком и тумачењем резултата лабораторијских испитивања;
- 3) спровођењем мера сузбијања и искорењивања болести.

Члан 68.

У оквиру Кризног плана успоставља се банка антигена и вакцине у којој се чувају залихе антигена и вакцине за потребе хитне вакцинације.

Када је успостављена национална банка антигена и вакцине обавештава се Европска комисија о залихама антигена и вакцине.

Подаци о залихама достављају се Европској комисији сваких 12 месеци.

Подаци о количинама и подтиповима антигена или одобрених вакцина сматрају се поверљивим подацима и не објављују се.

XXIX. СЛИНАВКА И ШАП КОД ДРУГИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА

Члан 69.

Помије се не могу користити у исхрани животиња без обзира на њихову употребу и место држања.

Када постоји сумња да су дивље животиње заражене слинавком и шапом предузимају се одговарајуће мере којима се потврђује или искључује присуство болести испитивањем свих одстрелених или уинулих дивљих животиња

пријемчивих врста и о томе се обавештава власник животиња пријемчивих врста и надлежни орган за послове ловства.

Када се потврди примарно избијање слинавке и шапа код дивљих животиња предузимају се одмах мере како би се смањила опасност од ширења болести и израђује план искорењивања слинавке и шапа у складу са Прилогом XV-Мере које се предузимају у случају потврде слинавке и шапа код дивљих животиња и Планови искорењивања слинавке и шапа код дивљих животиња, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

О потврди слинавке и шапа обавештавају се власници животиња пријемчивих врста и органи надлежни за послове ловства.

Члан 70.

Када се приликом спровођења мера предвиђених овим правилником утврди да одређена мера не одговара епизоотиолошком стању или кад се вирус слинавке и шапа шири и поред предузетих мера из овог правилника може се дозволити спровођење и других мера које имају исти ефекат у ограниченом периоду који одговара епизоотиолошком стању.

XXX. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 71.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о начину, поступку и мерама за сузбијање и искорењивање слинавке и шапа („Службени лист СФРЈ”, бр. 5/70 и 32/70).

Члан 72.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-277/2009-09

МИНИСТАР

У Београду, 10.марта 2010.године

др Саша Драган

ПРИЛОГ I

ДЕФИНИЦИЈА ИЗБИЈАЊА БОЛЕСТИ

Избијање болести слинавка и шап проглашава се на газдинству ако:

1. је вирус слинавке и шапа изолован из животиње или из било ког производа који потиче од те животиње или из њене околине;

2. су код животиње пријемчиве врсте уочени клинички знаци који указују на слинавку и шап, а у узорцима узетим од животиње или животиње из исте епизоотиолошке јединице откривен и идентификован вирусни антиген или вирусна рибонуклеинска киселина (РНК) која је специфична за један или више серотипова вируса слинавке и шапа;

3. су код животиње пријемчиве врсте уочени клинички знаци који указују на слинавку и шап и та животиња и њене »kohorte« позитивно реагују на антитета за структурне или неструктурне протеине вируса слинавке и шапа под условом да се као могући узроци серопозитивности може искључити ранија вакцинација, резидуална материнска антитета или неспецифичне реакције;

4. је у узорцима узетим од животиња пријемчиве врсте откривен и идентификован вирусни антиген или вирусна РНК која је специфична за један или више серотипова вируса слинавке и шапа и те животиње позитивно реагују на антитета за структурне или неструктурне протеине вируса слинавке и шапа под условом да се у случају антитета за структурне протеине као могући узроци серопозитивности могу искључити ранија вакцинација, резидуална материнска антитета или неспецифичне реакције;

5. је утврђена епизоотиолошка повезаност са потврђеном појавом слинавке и шапа и испуњен један од следећих услова:

- да једна или више животиња позитивно реагују на антитета за структурне или неструктурне протеине вируса слинавке и шапа, под условом да се као могући узроци серопозитивности могу искључити ранија вакцинација, резидуална материнска антитета или неспецифичне реакције;

- да је у узорцима узетим од једне или више животиња пријемчиве врсте откривен и идентификован вирусни антиген или вирусна РНК која је специфична за један или више серотипова вируса слинавке и шапа;

- да је откривањем сероконверзије из негативне у позитивну при испитивању на антитета за структурне или неструктурне протеине вируса слинавке и шапа код једне или више животиња пријемчиве врсте, серолошки доказана активна зараза вирусом слинавке и шапа, а ранија вакцинација, резидуална материнска антитета или неспецифичне реакције могу се искључити као могући узроци серопозитивности. Ако се не може оправдано очекивати да је задржан ранији серонегативни статус, утврђивање сероконверзије обавља се на парним узорцима који су двократно или вишекратно узети од истих животиња и то у размаку од најмање пет дана у случају доказа антитета за структурне протеине и у размаку од најмање 21 дан у случају доказа антитета за неструктурне протеине;

- да су код животиње пријемчиве врсте уочени клинички знаци који указују на слинавку и шап.

ПРИЛОГ II

ПОДАЦИ КОЈЕ МИНИСТАРСТВО МОРА ДОСТАВИТИ У СЛУЧАЈУ КАДА ЈЕ ПОТВРЂЕНА ПОЈАВА СЛИНАВКЕ И ШАПА

1. У року од 24 сата од потврде сваког примарног избијања или примарне појаве болести у објектима или превозним средствима из члана 16. овог правилника Министарство мора, преко система пријављивања болести животиња, да пријави болест Европској комисији и достави следеће податке:

- 1) датум слања;
- 2) време слања;
- 3) назив државе;
- 4) назив болести и према потреби, тип вируса;
- 5) редни број избијања болести;
- 6) врсту избијања болести;
- 7) позив на број избијања болести повезаним са овим избијањем;
- 8) регија - подручје и географски положај газдинства;
- 9) остала подручја која су обухваћена ограничењима;
- 10) датум потврђивања болести и методе доказивања болести;
- 11) датум постављања сумње;
- 12) претпостављени датум прве заразе;
- 13) извор болести, ако га је могуће утврдити;
- 14) мере које су предузете за сузбијање.

2. У случају примарног избијања болести или појаве болести у објектима или превозним средствима из члана 16. овог правилника Министарство мора, осим података из тачке 1. овог прилога доставити и следеће податке:

- 1) број животиња сваке пријемчиве врсте присутне на месту избијања болести или у објектима и превозним средствима из члана 16. овог правилника;
- 2) за сваку врсту и категорију (узгој, тов, клање итд.) број угинулих животиња пријемчивих врста на газдинству, у кланици или у превозном средству;
- 3) за сваку категорију (узгој, тов, клање итд.) стопу обољевања и број животиња пријемчивих врста код којих је потврђена слинавка и шап;
- 4) број животиња пријемчивих врста убијених на хуман начин на месту избијања болести, у кланици или превозном средству;
- 5) број прерађених и нешкодљиво уништених лешева;
- 6) удаљеност места избијања болести од најближег газдинства на коме се држе животиње пријемчивих врста;
- 7) локацију газдинства или газдинстава са којих потичу заражене животиње или лешеви, ако је слинавка и шап потврђена у кланици или превозном средству.

3. У случају секундарних избијања подаци из тач. 1. и 2. овог прилога морају се доставити Европској комисији најкасније првог радног дана сваке недеље, а достављени подаци морају обухватити претходну недељу до недеље у поноћ.

4. Министарство мора после достављања података у вези са избијањем или појавом слинавке и шапа на газдинству, у кланици или превозном средству у складу са тач.1, 2. и 3. овог прилога доставити Европској комисији писани извештај који садржи најмање следеће податке:

1) датум када су животиње пријемчивих врста на газдинству, у кланици или превозном средству убијене на хуман начин и датум када су њихови лешеви прерађени;

2) резултате испитивања узорака узетих при убијању, животиња пријемчивих врста на хуман начин;

3) у случају када се примењује одступање предвиђено чланом 18. овог правилника број животиња пријемчивих врста које су убијене на хуман начин и прерађене и када је то могуће број животиња пријемчивих врста које ће се накнадно заклати и рок до кога треба обавити клање;

4) све податке о могућем извору болести или о утврђеном извору болести;

5) у случају примарног избијања или појаве слинавке и шапа у кланици или превозном средству податке о генотипу вируса који је узроковао избијање или појаву болести;

6) у случајевима када су животиње пријемчивих врста убијене на хуман начин на контактним газдинствима или на газдинствима на којима су се налазиле животиње пријемчивих врста за које се сумњало да су заражене вирусом слинавке и шапа, податке о:

– датуму убијања на хуман начин и броју животиња пријемчивих врста из сваке категорије које су биле убијене на сваком газдинству, а у случајевима када животиње пријемчивих врста на контактним газдинствима нису биле убијене, морају се навести разлози за доношење такве одлуке,

– епизоотиолошкој повезаности између избијања или појаве слинавке и шапа и сваког контактнoг газдинства или разлозима за постављање сумње на слинавку и шап на сваком сумњивом газдинству,

– резултатима лабораторијског испитивања узорака узетих од животиња пријемчивих врста на газдинствима и при клању.

5. Када систем пријављивања болести животиња из било ког разлога привремено не ради морају се користити друга средства комуникације.

ПРИЛОГ III

ИСПИТИВАЊЕ

1. Клинички преглед

1.1. На газдинствима мора да се обави клинички преглед свих животиња пријемчивих врста како би се открили знаци или симптоми слинавке и шапа.

1.2. Посебну пажњу треба усмерити на животиње за које постоји велика вероватноћа да су биле изложене вирусу слинавке и шапа, посебно због превоза са ризичних газдинстава или блиског контакта са особама или опремом која је била у контакту са ризичним газдинствима.

1.3. Приликом клиничког прегледа треба узети у обзир начине преноса слинавке и шапа, укључујући временски период инкубације и начин држања животиња пријемчивих врста.

1.4. Морају да се пажљиво прегледају све битне евиденције које се воде на газдинству, нарочито подаци који се воде у ветеринарско-санитарне сврхе, као и подаци о оболелим, уинулим животињама, о побачајима, клиничким запажањима, промене у продуктивности и потрошњи хране, продаји или куповини животиња, доласцима особа за које се сумња да су могле бити контаминирани и други подаци који су битни за анамнезу.

2. Поступци узорковања

2.1. Опште одредбе

2.1.1. Серолошко узорковање обавља се:

– у складу са препорукама Савета за ветеринарство
– да би се осигурала следљивост и добили докази о одсутности претходне заразе

2.1.2. Када се узорковање обавља у оквиру надзора болести након њеног избијања, оно не сме да почне пре него што протекне 21 дан од уклањања пријемчивих животиња са зараженог газдинства и од чишћења и текуће дезинфекције, осим ако је другчије предвиђено овим прилогом.

2.1.3. Узимање узорака од животиња пријемчивих врста обавља се у складу са одредбама овог прилога сваки пут када се овце и козе или друге пријемчиве животиње које не показују јасне клиничке знаке могу довести у везу са избијањем болести, а нарочито ако се такве животиње држе одвојено од говеда и свиња.

2.2. Узорковање на газдинству

На газдинствима на којима се и поред изостанка клиничких знакова сумња на присутност слинавке и шапа треба прегледати овце и козе, а на препоруку Савета за ветеринарство и остале пријемчиве врсте животиња, и то у складу са протоколом узорковања који омогућава откривање преваленције од 5 % са најмање 95% сигурности.

2.3. Узорковање у зараженом подручју

2.3.1. Да би се мере које су на снази у зараженом подручју могле укинути сва газдинства која се налазе унутар зараженог подручја и на којима овце и козе нису биле у директном и блиском контакту са говедима у периоду од најмање 21

дан пре узимања узорака треба прегледати у складу са протоколом узорковања који омогућава откривање преваленције од 5 % са најмање 95% сигурношћу.

2.3.2. Ако епизоотиолошка ситуација дозвољава Министарство може донети одлуку да се узорци могу узети најраније 14 дана после уклањања пријемчивих животиња на зараженом газдинству или газдинствима и после извршеног чишћења и дезинфекције, под условом да се узорковање обавља у складу са подтачком 2.3.1. ове тачке, на начин да је омогућено откривање 2% преваленције у стаду са 95% сигурности.

2.4. Узорковање у угроженом подручју

Да би се мере које су на снази у угроженом подручју могле укинути треба прегледати газдинства унутар угроженог подручја код којих се и поред изостанка клиничких знакова код животиња мора сумњати на присуство слинавке и шапа, посебно она на којима се држе овце и козе. Ради овог испитивања препоручљиво је узорковање у више фаза, под условом да се узорци узимају:

- на газдинствима унутар подручја на којима овце и козе нису биле у директном и блиском контакту са говедима у периоду од најмање 30 дана пре узимања узорака;

- на што већем броју газдинстава из алинеје прве ове подтачке како би се са најмање 95% сигурношћу могло открити најмање једно заражено газдинство, ако предвиђена преваленција износи 2 %, с тим да су газдинства у узорку равномерно распоређена у целом подручју;

- од што већег броја оваца и коза по сваком газдинству како би се са најмање 95 % сигурношћу открила 5% преваленција у стаду и од свих оваца и коза ако их на газдинству има мање од 15.

2.5. Узорковање ради надзора и праћења

Ради надзора и праћења у подручјима која се налазе изван подручја утврђених у складу са одредбама члана 21. овог правилника, а нарочито да би се потврдила одсутност заразе у популацији оваца и коза које нису у блиском и директном контакту са невакцинисаним говедима и/или свињама, примењује се протокол узорковања који у сврху надзора и праћења препоручује ОИЕ или протокол узорковања предвиђен подтачком 2.4. ове тачке, с том разликом у односу на алинеју другу исте подтачке, предвиђена преваленција у стаду износи 1 %.

2.6. Број узорака, израчунат у складу са захтевима из подтач. 2.2. и 2.3. ове тачке и алинејом трећом подтачке 2.4. ове тачке, повећава се да би се узела у обзир утврђена осетљивост примењеног дијагностичког теста.

ПРИЛОГ IV

НАЧЕЛА И ПОСТУПЦИ ЧИШЋЕЊА И ДЕЗИНФЕКЦИЈЕ

1. Општа начела и поступци

1.1. Поступци чишћења и дезинфекције спроводе се под надзором и у складу са упутствима ветеринарског инспектора.

1.2. Дезинфекциона средства која се употребљавају за уништавање вируса слинавке и шапа и њихове концентрације морају бити одобрени у складу са посебним прописима.

1.3. Ефикасност дезинфекционог средства не сме бити угрожена дуготрајним складиштењем.

1.4. При избору дезинфекционог средства и начина дезинфекције треба узети у обзир врсту објеката, возила и предмета који се дезинфикују.

1.5. Средства за одмашћивање и дезинфекцију употребљавају се под условима који не смањују њихову ефикасност. Нарочито се морају уважавати технички параметри које је навео произвођач, као што су притисак, минимална температура и потребно време деловања. Деловање дезинфекционог средства не може бити угрожено због интеракције са другим средствима, као што су средства за одмашћивање.

1.6. Без обзира које се дезинфекционо средство користи примењују се следећа општа правила:

- стајњак треба темељно натопити дезинфекционим средством,
- опрати, очистити и четком орибати све површине које су вероватно контаминирани, а нарочито подове, рампе и зидове после уклањања и демонтаже опреме или направа које би иначе могле смањити ефикасност чишћења и дезинфекције,
- поново нанети дезинфекционо средство и пустити да делује најмање онолико дуго колико препоручује произвођач;
- воду коришћену за чишћење треба уклонити на начин да се спречи свака опасност од ширења вируса слинавке и шапа.

1.7. Ако се после дезинфекције, чишћење обавља течностима под притиском треба спречити накнадну контаминацију већ очишћених и дезинфикованих делова.

1.8. Треба опрати, дезинфиковати или уништити опрему, направе, предмете или боксове који су вероватно контаминирани.

1.9. О спроведеном чишћењу и дезинфекцији треба да се води евиденција.

2. Посебне одредбе које се односе на чишћење и дезинфекцију заражених газдинстава

2.1. Чишћење и текућа дезинфекција

2.1.1. У току убијања животиња на хуман начин треба да се предузму све потребне мере како би се спречило ширење вируса слинавке и шапа. Поред осталог, треба поставити привремену опрему за дезинфекцију, осигурати заштитну одећу, тушеве, деконтаминирати коришћену опрему, инструменте и направе и искључити вентилационе уређаје.

2.1.2. Лешеве убијених животиња треба да се попрскају дезинфекционим средством и у затвореним и непропусним контејнерима, да се одвезу са газдинства да би се прерадили и уништили.

2.1.3. Када се лешеве животиња пријемчивих врста одвезу на прераду и уништавање, делове газдинства на којима су биле смештене те животиње као и све делове других објеката, дворишта итд. који су контаминирани у току убијања, клања или постморталних прегледа треба попрскати дезинфекционим средством.

2.1.4. Ткива и крв која се разлила током клања или постморталног прегледа и све видљиве нечистоће на објектима, дворишту, прибору итд. треба пажљиво скупити и уклонити заједно са лешевима.

2.1.5. Коришћено дезинфекционо средство мора остати на третираној површини најмање 24 сата.

2.2. Завршено чишћење и дезинфекција

2.2.1. Треба уклонити масноћу и прљавштину са свих површина употребом средстава за одмашћивање и површине треба опрати хладном водом.

2.2.2. После прања хладном водом површине треба поново попрскати дезинфекционим средством.

2.2.3. После седам дана објекте треба поново очистити средством за одмашћивање, испрати хладном водом, попрскати дезинфекционим средством и поново испрати хладном водом.

3. Дезинфекција контаминираног стајњака

3.1. Стајњак (чврство ђубриво и употребљену стељу) треба сакупити на гомилу да се загрева по могућству додати 100 кг живог креча на 1 м³ стајњака да би се обезбедила температура од најмање 70° С у целој гомили, попрскати дезинфекционим средством и оставити најмање 42 дана током којих гомилу треба или покрити или пресложити, како би се обезбедило да се сви слојеви равномерно загревају.

3.2. Текућу фазу стајњака треба оставити најмање 42 дана после последњег додавања инфективног материјала. Овај период може се продужити, ако је стајњак веома контаминиран или за време неповољних временских услова. Овај период се може скратити ако је додато дезинфекционо средство да би се Р_h вредност довољно променила да се уништи вирус слинавке и шапа у целом садржају.

4. Посебни случајеви

4.1. Ако се због техничких или сигурносних разлога чишћење и дезинфекција не могу обавити у складу са овим правилником, објекти и простори се морају очистити и дезинфиковати колико је то могуће како би се спречило ширење вируса слинавке и шапа и најмање једну годину у њих се не смеју сместити животиње пријемчивих врста.

4.2. Изузетно од подтач. 2.1. и 2.2. тачке 2. овог прилога у случају газдинстава на којима се животиње држе на отвореном могу се одредити посебни поступци за чишћење и дезинфекцију узимајући у обзир врсту газдинства и климатске услове.

4.3. Изузетно од тачке 3. овог прилога Министарство може одредити посебне поступке за дезинфекцију стајњака, у складу са научним сазнањима која доказују да ти поступци обезбеђују ефикасно уништавање вируса слинавке и шапа.

ПРИЛОГ V

ПОНОВНО УВОЂЕЊЕ ИЛИ НАСЕЉАВАЊЕ ЖИВОТИЊА НА ГАЗДИНСТВИМА (ОБНОВА ПОПУЛАЦИЈЕ)

1. Општа начела

1.1. Поновно увођење или насељавање животиња на газдинство може почети тек када истекне 21 дан од извршене завршне дезинфекције газдинства.

1.2. Животиње за обнову популације могу се увести на газдинство само под следећим условима:

– да животиње не смеју долазити са подручја на којима су на снази мере ограничења везана за слинавку и шап;

– да је Министарство потврдило да се код животиња намењених обнови популације може открити сваки могући резидуални вирус слинавке и шапа било на основу клиничких знакова, ако се ради о говедима и свињама, или ако се ради о другим врстама пријемчивих животиња на слинавку и шап, лабораторијским испитивањем које се спроводи на крају периода праћења из подтачке 1.3 ове тачке.

1.2.1. Да би се код животиња намењених обнови популације обезбедио одговарајући имуни одговор животиње морају:

– да потичу и долазе са газдинства смештеног у пречнику од најмање 10 km од газдинства на коме није било избијања слинавке и шапа током најмање задњих 30 дана, или

– да буду испитане на присуство антитела за вирус слинавке и шапа тестом описаним у Прилогу XII овог правилника са негативним резултатом, с тим да су узорци узети пре увођења животиња на газдинство.

1.3. Независно од начина узгајања на газдинству, поновно увођење животиња мора бити у складу са следећим поступцима.

1.3.1. Животиње се морају увести у све производне јединице и објекте дотичног газдинства.

1.3.2. Ако газдинство има више од једне производне јединице или објеката није неопходно да се поновно увођење животиња одвија истовремено у свакој јединици или објекту. Ниједна животиња која припада врсти пријемчивој на слинавку и шап не сме напустити газдинство док све новоуведене животиње у свим производним јединицама и објектима не прођу кроз све поступке који се односе на обнову популације.

1.3.3. Животиње морају бити клинички прегледане свака три дана током првих 14 дана након увођења на газдинство.

1.3.4. Животиње морају бити клинички прегледане једном недељно, између 15. и 28. дана од поновног увођења.

1.3.5. Најраније 28 дана после последњег увођења животиња све животиње морају бити клинички прегледане и у складу са захтевима из подтачке 2.2. тачке 2. Прилога III овог правилника морају се узети узорци за тестирање на присуство антитела за вирус слинавке и шапа.

1.4. Поступак обнављања популације сматра се завршеним ако су све мере из подтачке 1.3.5. ове тачке спроведене и ако су дале негативан резултат.

2. Проширење мера и одступања

2.1. Министарство може прописати:

2.1.1 коришћење сентинел животиња, посебно на газдинствима која је тешко очистити и дезинфиковати, што се нарочито односи на газдинства на којима се животиње држе на отвореном;

2.1.2 додатне мере заштите и контроле у оквиру обнављања популације животиња.

2.2. Министарство може одступити од мера одређених у подтач. 1.3.2. до 1.3.4. тачке 1. овог прилога ако се обнова популације обавља после истека три месеца од последњег избијања болести у пречнику од 10 km од газдинства на које се поново насељавају животиње.

3. Обнова популације животиња у односу на хитну вакцинацију

3.1. Обнова популације животиња у подручју вакцинације обавља се или у складу са тач.1. и 2. овог прилога или у складу са чланом 58. став 2. или став 4. тач.1), 3) и 4) овог правилника.

3.2. Министарство може дозволити да се за обнову популације животиња на газдинствима смештеним изван подручја вакцинације користе вакцинисане животиње, пошто се предузму одређене мере и под следећим условима:

– ако је удео вакцинисаних животиња коришћених за обнову популације већи од 75 %, најраније 28 дана после задњег увођења животиња пријемчивих врста вакцинисане животиње се случајним одабиром испитују на антитела за неструктурне протеине, при чему се за узорковање примењују критеријуми из подтачке 2.2. тачке 2. Прилога III овог правилника, а за невакцинисане животиње примењују се одредбе тачке 1. овог прилога, или

– ако удео вакцинисаних животиња није већи од 75 %, невакцинисане животиње сматрају се сентинел животињама и примјењују се одредбе тачке 1. овог прилога.

ПРИЛОГ VI

ОГРАНИЧАВАЊЕ КРЕТАЊА КОПИТАРА

1. Минималне мере

Ако се у складу са чланом 10. овог правилника потврди најмање једно избијање слинавке и шапа, копитари се не смеју слати у друге државе, осим ако их прати документација у складу са посебним прописима.

2. Препоручене додатне мере

2.1. Мере током потпуне забране кретања и стављања у промет

У случају када Министарство примењује мере потпуне забране кретања и стављања у промет превоз копитара са газдинстава за која су уведена ограничења из чл. 4. и 10. овог правилника може се дозволити за оне копитаре којима је потребно посебно ветеринарско лечење у објектима у којима нема животиња пријемчивих врста, ако су испуњени следећи услови:

- да дежурни ветеринар који је доступан 24 сата дневно, седам дана у недељи мора да потврди да се ради о хитном случају;
- да се предочи сагласност ветеринарске организације;
- да превоз одобри ветеринарски инспектор који је доступан 24 сата дневно, седам дана у недељи;
- да копитаре током превоза прати документација у складу са посебним прописима;
- да се пре поласка обавести ветеринарски инспектор о путу/маршуту превоза;
- да се копитари очисте и дезинфикују ефикасним дезинфекционим средством;
- да се копитари морају превозити у превозном средству посебно намењеном превозу копитара, које као такво мора бити означено и које је очишћено и дезинфиковано пре и после употребе.

2.2. Надзор над копитарима у односу на заражено и угрожено подручје

2.2.1. Кретање и стављање у промет копитара ван зараженог и угроженог подручја не подлеже другим условима осим оним који произилазе из посебних прописа.

2.2.2. Кретање и стављање у промет копитара унутар зараженог и угроженог подручја под следећим условима:

- употреба копитара који се држе на газдинствима смештеним у зараженом и угроженом подручју на којима нема животиња пријемчивих врста дозвољена је у зараженом подручју, под условом да се предузму одговарајуће мере чишћења и дезинфекције, а у објектима смештеним у угроженом подручју та употреба није ограничена;
- копитари се могу без ограничења превозити у превозним средствима посебно намењеним превозу копитара на газдинство на коме се не држе животиње пријемчивих врста;
- изузетно, ветеринарски инспектор може дозволити превоз копитара у превозним средствима посебно намењеним или регистрованим за превоз копитара са газдинства на коме се не држе животиње пријемчивих врста на друго газдинство

на коме се држе животиње пријемчивих врста, а које је смештено у зараженом подручју, под условом да се превозно средство очисти и дезинфикује пре утовара животиња и пре напуштања газдинства на које су копитари допремљени;

– ветеринарски инспектор може дозволити кретање копитара по јавним путевима, на пашњацима који припадају газдинству на коме се не држе животиње пријемчивих врста и на испустима.

2.2.3. Прикупљање семена, јајних ћелија и ембриона копитара са газдинстава на којима се не држе животиње пријемчивих врста и која се налазе у зараженим и угроженим подручјима, као и слање семена, јајних ћелија и ембриона копитара намењених животињама примаоцима на газдинства на којима се не држе животиње пријемчивих врста, може се обављати без ограничења.

2.2.4. Долазак власника копитара, ветеринара, лица које врши осемењавање и поткивача на газдинство у угроженом подручју на коме се држе животиње пријемчивих врста, али које није под ограничењем предвиђено чл. 4. до 10. овог правилника, дозвољен је под следећим условима:

– копитари се држе одвојено од животиња пријемчивих врста и ефикасно се спречава приступ животињама пријемчивих врста од стране особа наведених у подтачки 2.2.4. тачки 2. овог прилога.

– сви посетиоци морају бити евидентирати;

– превозна средства и обућа посетиоца обавезно се морају очистити и дезинфиковати.

ПРИЛОГ VII

ОБРАДА ПРОИЗВОДА ДА БИ СЕ ОБЕЗБЕДИЛО УНИШТАВАЊЕ ВИРУСА СЛИНАВКЕ И ШАПА

Производи животињског порекла:

1. Производи од меса морају бити подвргнути најмање једном од следећих поступака обраде:

1) термичкој обради у херметички затвореним посудама, уз °F вриједност од 3,00 или више;

2) термичкој обради на минималној температури од 70°C, с тим да је та температура достигнута у свим деловима;

3) термичкој обради на минималној температури од 80°C, с тим да је та температура достигнута у свим деловима;

4) термичкој обради у херметички затвореним посудама на температури од најмање 60°C у трајању од најмање четири сата, током којих температура у средини мора износити најмање 70°C у трајању од 30 минута;

5) природној ферментацији и зрењу откошћеног меса које мора трајати најмање 9 месеци, као и резултирати следећим карактеристикама: способност везивања воде (A_w вредност) није већа од 0,93 или P_h вредност није већа од 6,0;

6) истој обради као под 5) за неоткошћено месо, с тим да се на сваки начин мора избећи унакрсна контаминација;

7) термичкој обради која обезбеђује да је достигнута температура од најмање 65°C у средини производа кроз време које је потребно да се достигне пастеризацијска вредност (p_v) једнака или већа од 40;

2. кожа која испуњава услове у складу са посебним прописима;

3. овчја вуна, длака преживара и свињске чекиње, који испуњавају услове у складу са посебним прописима.

4. производи добијени од животиња пријемчивих врста који су били подвргнути:

1) термичкој обради у херметички затвореној амбалажи уз °F вредност 3 или више; или

2) термичкој обради код које је у средини производа била постигнута температура од најмање 70°C у трајању од 60 минута;

5. крв и производи од крви животиња пријемчивих врста који се користе у техничке сврхе укључујући фармацеутске производе, производе за дијагностику *in vitro* и лабораторијске реагенсе који су били подвргнути поступцима обраде у складу са посебним прописима;

6. сало и топљене масноће, који су били подвргнути термичкој обради у складу са посебним прописима;

7. храна за кућне љубимце и производи за жвакање за псе који испуњавају услове у складу са посебним прописима;

8. ловачки трофеји папкара и копитара, који испуњавају захтеве у складу са посебним прописима;

9. животињска црева која су у складу са посебним прописима очишћена, састругана и 30 дана усољена натријумовим хлоридом, или бељена или сушена после стругања и која су после обраде била заштићена од поновне контаминације;

10. производи који нису животињског порекла – слама и крмиво која је:

– била подвргнута деловању водене паре у затвореној комори у трајању од најмање 10 минута на температури од најмање 80°C или

– била подвргнута деловању формалинских пара (гасни формалдехид) које настају у комори затвореној најмање осам сати и при температури од најмање 19°C, при чему се употребљавају раствори у концентрацији од 35 до 40 %или

– била ускладиштена у пакетима или балама на наткривеном месту удаљеном најмање 2 km од најближег места избијања слинавке и шапа и која није одвожена са тог места пре истека најмање три месеца од завршеног чишћења и дезинфекције, а никако пре укидања ограничења у зараженом подручју.

ПРИЛОГ VIII

ОБРАДА СВЕЖЕГ МЕСА И ДОДАТНЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ КОД ПРОИЗВОДЊЕ СВЕЖЕГ МЕСА ЖИВОТИЊА ПРИЈЕМЧИВИХ ВРСТА КОЈЕ ПОТИЧУ ИЗ УГРОЖЕНОГ ПОДРУЧЈА

1. Откошћено свеже месо је:

– цео труп после кланичне обраде тј. после искрварења, евисцерације, уклањања вимена кад се ради о кравама и осим код свиња, скидања коже и одвајања главе и ногу одсечених у карпусу и тарзусу, а заједно са папком, али без унутрашњих органа, као и са кога су уклоњене кости и главни доступни лимфни чворови.

2. Делови од кланичне обраде трупа:

– срце са кога је потпуно уклоњено околно везивно и масно ткиво;
– јетра са које су потпуно уклоњени припадајући лимфни чвор и околно везивно и масно ткиво;
– цели жвакаћи мишићи, зарезани у складу са посебним прописима, са којих су потпуно уклоњени околни лимфни чворови, везивно и масно ткиво;
– језик са епителом, али без кости, хрскавице и крајника;
– плућа са којих су уклоњени душник и главне бронхије као и бронхијални и медијастинални лимфни чворови;
– остали производи добијени кланичном обрадом, без кости или хрскавице, са којих су потпуно уклоњени лимфни чворови, везивно и масно ткиво и слузница;

3. Зрење

– држање трупова на температури изнад +2°C, а да не дође до кварења, у трајању од најмање 24 сата;
– Ph вредност измерена у средишту дугог леђног мишића (*longissimus dorsi*) мања је од 6,0.

4. Да би се спречила унакрсна контаминација морају се применити ефикасне мере.

5. Свеже месо, не укључујући главу, унутрашње органе и кланичне производе, које је намењено стављању у промет изван зараженог и угроженог подручја мора бити произведено у складу са најмање једним од следећих додатних услова:

1) у случају преживара:

– да су испунили одговарајуће услове из члана 24. став 2. овог правилника,
– да се месо подвргава обради из тач. 1, 3. и 4. овог прилога;

2) у случају свих животиња пријемчивих врста:

– да су животиње боравиле на газдинству најмање 21 дан и да су биле обележене тако да се може утврдити газдинство са кога потичу,
– да су испуниле одговарајуће услове из члана 24. став 2. овог правилника,
– да је месо јасно обележено и задржава се под службеним надзором најмање 7 дана и не ставља у промет све док се на крају периода задржавања службено не искључи свака сумња на заразу вирусом слинавке и шапа на газдинству порекла;

3) у случају свих животиња пријемчивих врста:

– за животиње се завршио 21-дневни период током кога нису смеле напустити газдинство са кога потичу и ни једна животиња пријемчива на слинавку и шап није била уведена на то газдинство,

– у року од 24 сата од утовара животиње су биле подвргнуте контролама из члана 24. став 2. овог правилника,

– узорци који су у року од 48 сати од утовара узети у складу са статистичким захтевима из подтачке 2.2. тачке 2. Прилога III. овог правилника испитани су са негативним резултатом тестом за доказивање антитела за вирус слинавке и шапа,

– месо се задржава под службеним надзором 24 сата и не ставља се у промет док се поновљеним прегледом животиња на газдинству порекла не потврди, на основу клиничког прегледа, да нема заражених животиња или животиња за које се сумња да су заражене.

6. Делови од кланичне обраде трупа обележени у складу са посебним прописима који прописују услове у погледу здравља животиња, а везано за производњу, прераду, дистрибуцију и стављање у промет хране животињског порекла и подвргавају се једном од поступака обраде из тачке 1. Прилог VII овог правилника.

7. Остали производи се обрађују како је предвиђено чланом 32. овог правилника.

ПРИЛОГ IX

ОБРАДА МЛЕКА ДА БИ СЕ ОБЕЗБЕДИЛО УНИШТАВАЊЕ ВИРУСА СЛИНАВКЕ И ШАПА

Млеко и производи од млека намењени исхрани људи

Потребне мере опреза морају да се предузимају како би се спречило да после прераде млеко или производи од млека дођу у контакт са могућим извором вируса слинавке и шапа.

За уништавање вируса слинавке и шапа у млеку и производима од млека намењеним исхрани људи примењују се следећи поступци :

1. Млеко мора да се обради најмање једним од следећих поступака:

1.1. стерилизацијом на °F 3 или више;

1.2. поступком UHT1;

1.3. поступком HTST2, примењеним два пута на млеку са Ph вредношћу 7,0 или више;

1.4. поступком HTST за млеко са Ph вредношћу испод 7,0;

1.5. поступком HTST у комбинацији са другим физичким поступком који обухвата:

– снижавање Ph вредности испод 6,0 током најмање једног сата или

– додатно загревање до 72° C или више, у комбинацији са исушивањем.

2. Производи од млека морају да се обраде једним од наведених поступака из тачке 1. овог дела или морају бити произведени од млека обрађеног у складу са истим поступком.

3. О сваком другом начину обраде доноси се одлука, нарочито што се тиче производа од сировог млека који се подвргавају дужем периоду зрења које укључује снижавање Ph вредности испод 6.

Млеко и производи од млека који нису намењени исхрани људи и млеко и производи од млека намењени исхрани животиња

Потребне мере опреза морају да се предузимају како би се спречило да после прераде млеко или производи од млека дођу у контакт са могућим извором вируса слинавке и шапа.

За уништавање вируса слинавке и шапа у млеку и производима од млека који нису намењени исхрани људи и млеку и производима од млека намењеним исхрани животиња примењују се следећи поступци :

1. Млеко мора се обрадити најмање једним од следећих поступака:

1.1. стерилизацијом на °F 3 или више;

1.2. поступком UHT1 у комбинацији са другим физичким поступком обраде из алинеје 1. и 2. подтачке 1.4. овог дела;

1.3. поступком HTST2, примењеним два пута;

1.4. поступком HTST у комбинацији са другим физичким поступком који обухвата:

– снижавање Ph вредности испод 6 током најмање једног сата, или

– додатно загревање до 72° C или више, у комбинацији са исушивањем.

2. Производи од млека морају да се обраде једним од наведених поступака или морају бити произведени од млека обрађеног у складу са тачком 1. овог дела.

3. Сурутка за храњење животиња пријемчивих врста која је произведена од млека обрађеног на начин из тачке 1. овог дела мора се сакупити најмање 16 сати пошто се млеко усири и пре превоза на газдинство за узгој свиња њен измерени Ph мора имати вредност $< 6,0$.

ПРИЛОГ X

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О СПРОВОЂЕЊУ ЗАШТИТНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРОГРАМЕ ХИТНЕ ВАКЦИНАЦИЈЕ

1. Критеријуми за доношење одлуке о спровођењу заштитне вакцинације

Критеријуми	Одлука	
	За вакцинацију	Против вакцинације
Густина популације пријемчивих животиња	Велика	Мала
Преовладавајуће врсте животиња са клиничким знаковима болести	Свиње	Преживари
Кретање потенцијално заражених животиња или производа ван зараженог подручја	Доказано	Није доказано
Вероватноћа ширења вируса ваздухом са заражених газдинстава	Велика	Мала или не постоји
Одговарајућа вакцина	На располагању	Није на располагању
Извор избијања болести	Непознат	Познат
Графикон инциденције избијања болести	Брзорастућа	Равна или спорорастућа
Распрострањеност избијања болести	Широка	Ограничена
Реакција јавности на политику системског уништавања свих заражених и на заразу сумњивих животиња	Снажна	Слаба
Прихватање регионализације након вакцинације	Да	Не

2. Додатни критеријуми за доношење одлуке о увођењу хитне вакцинације

Критеријуми	Одлука	
	За вакцинацију	Против вакцинације
Прихватање регионализације	Познато	Непознато
Економска оцена конкурентних стратегија	Предвидиво је да би стратегија сузбијања болести без хитне вакцинације довела до осетно већих губитака на газдинству у пољопривредним и непољопривредним секторима	Предвидиво је да би стратегија сузбијања болести уз хитну вакцинацију довела до осетно већих губитака на газдинству у пољопривредним и непољопривредним секторима
Предвидиво је да правило »24/48 сати» неће бити могуће ефикасно спровести током два узастопна дана	Да	Не
Политика системског уништавања свих заражених и на заразу сумњивих животиња има значајне социолошке и психолошке ефекте	Да	Не
У подручју са малом густином популације стоке постоје велика газдинства која се баве интензивном сточном	Да	Не

производњом		
-------------	--	--

3. Дефиниција подручја са густом популацијом стоке

3.1. При доношењу одлуке о мерама које ће се предузети код примене овог правилника, нарочито о мерама које предвиђа члан 52. став 2. овог правилника, Министарство мора, поред детаљне епизоотиолошке процене, размотрити и дефиницију подручја са великом густином популације стоке из тачке 3.2. овог прилога.

3.2. Животиње пријемчивих врста

Ако се ради о животињама пријемчивих врста, подручје са густом популацијом стоке је географско подручје у пречнику од 10 км око газдинства на коме се налазе животиње пријемчивих врста за које се сумња да су заражене или које јесу заражене вирусом слинавке и шапа, где је густина популације животиња пријемчивих врста већа од 1000 грла по km².

ПРИЛОГ XI

БИОСИГУРНОСНЕ НОРМЕ ЗА ЛАБОРАТОРИЈЕ И УСТАНОВЕ У КОЈИМА СЕ РАДИ СА ЖИВИМ ВИРУСОМ СЛИНАВКЕ И ШАПА

Лабораторије и установе у којима се ради са живим вирусом слинавке и шапа морају испунити минималне или веће захтеве од оних који су утврђени у »Минималним нормама за лабораторије које раде са вирусом слинавке и шапа *in vitro* и *in vivo* које је израдила Европска комисија за сузбијање слинавке и шапа на својој 26. седници одржаној у Риму, у априлу 1985. године, а које су измењене 1993. године.

ПРИЛОГ XII

ДИЈАГНОСТИЧКИ ТЕСТОВИ И СТАНДАРДИ ЗА СЛИНАВКУ И ШАП И ЗА ДИФЕРЕНЦИЈАЛНУ ДИЈАГНОСТИКУ ДРУГИХ ВЕЗИКУЛАРНИХ ВИРУСНИХ БОЛЕСТИ

За потребе овог прилога тест је лабораторијски дијагностички поступак, а стандард је референтни реагенс који је након упоредних испитивања спроведених у неколико различитих лабораторија постао међународно признати стандард.

ДИЈАГНОСТИЧКИ ТЕСТОВИ

1. Препоручени поступци

Дијагностички тестови који су у ОИЕ-овом Приручнику, (у даљем тексту: ОИЕ-ов Приручник), описани као »прописани тестови« за међународну трговину, представљају референтне тестове за дијагностику везикуларних болести. Национална лабораторија мора да примењује стандарде и тестове који су најмање исто строги као и они описани у ОИЕ-овом приручнику.

2. Алтернативни поступци

Дозвољена је примена тестова који су у ОИЕ-овом приручнику описани као »алтернативни тестови« или других тестова који се не налазе у ОИЕ-овом приручнику, под условом да је доказано да њихова осетљивост и специфичност задовољава или је већа од оне утврђене у ОИЕ-овом приручнику или другим посебним прописима, при чему се у обзир узимају они који су строжи.

3. Стандарди и контрола квалитета

Национална лабораторија мора учествовати у периодичним међулабораторијским проверама стандардних поступака и програмима спољне процене система осигурања квалитета.

У оквиру тих провера и програма референтна лабораторија Европске уније може узети у обзир резултате које је постигла национална лабораторија која је у разумном временском периоду учествовала у програму спољне процене квалитета организованом од стране неке међународне организације надлежне за спољну процену квалитета дијагностике везикуларних вирусних болести, као што је ОИЕ, Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) или Међународна агенција за атомску енергију.

Национална лабораторија мора спроводити и унутарашње програме осигурања квалитета. Спецификација таквих програма се утврђује у складу са ОИЕ-овим Смерницама за оцену квалитета лабораторија (ОИЕ-ова комисија за стандарде, септембар 1995).

У оквиру осигурања квалитета, национална лабораторија мора доказати да су тестови које рутински примењује у складу са захтевима који су у погледу осетљивости и специфичности утврђени у Дијагностичком приручнику ОИЕ-а.

4. Поступак утврђивања усклађености

Подаци добијени током међулабораторијских провера стандардних поступака и спољних процена система осигурања квалитета, које организује референтна лабораторија Европске уније оцењују се на годишњим састанцима националних лабораторија и шаљу Европској комисији да би она преиспитала попис националних лабораторија.

5. Избор и превоз узорака

У одобрену лабораторију шаље се »аликвот« тј. део материјала узетог на терену. Ако такви узроци нису на располагању или нису прикладни за превоз, прихватљив је и материјал умножен на примарној култури ткива животиња исте врсте домаћина или материјал умножен на линијској хелијској култури уз мањи број пасажа.

Треба навести све претходне податке о примарној или линијској хелијској култури.

Узорци за дијагностику везикуларног вируса могу се превозити на температури од 4° С ако је предвиђено време путовања до лабораторије мање од 24 сата.

За езофагеалне/фарингеалне узорке (пробанг) се препоручује превоз на сувом леду или течном азоту, нарочито ако су могући застоји у ваздушном саобраћају (на аеродромима).

Да би се обезбедио сигуран превоз како у земљи тако и у другу државу, потребне су посебне мере опреза при паковању материјала добијеног од животиња сумњивих на слинавку и шап. Сврха тих мера је у првом реду спречити лом амбалаже и истицање садржаја као и спречити контаминацију, али исто је тако важно обезбедити да узорци стигну у задовољавајућем стању. Боље је употребљавати кесе са ледом уместо топљеног леда да би се спречило цурење воде из амбалаже.

Лабораторија у коју се шаљу узорци мора бити унапред обавештена о њиховом слању и по њиховом доласку мора потврдити пријем. Мора се обезбедити усклађеност са увозним и извозним прописима.

Протоколи наведени у ОИЕ-овом Приручнику садрже референтне поступке за изолацију вируса, доказивање антигена и доказивање антитета за везикуларне болести.

6. Слинавка и шап

6.1. Доказивање антигена

У светској референтној лабораторији за слинавку и шап која ради при ОИЕ/ФАО-у (у даљем тексту: СРЛ) могу се набавити стандардизовани и инактивисани антигени свих седам серотипова вируса.

Национална лабораторија мора обезбедити да систем доказивања антигена који примењује буде усклађен са тим минималним стандардима. Референтна лабораторија Европске уније по потреби саветује у којим разређењима те антигене треба користити за јаку и слабу позитивну контролу.

6.2. Изолација вируса

Изолати вируса слинавке и шапа се могу набавити у СРЛ-у.

Национална лабораторија мора обезбедити да технике културе ткива које примењују за умножавање и изолацију вируса слинавке и шапа буду осетљиве на цео низ серотипова и сојева за које лабораторија има дијагностичке могућности.

6.3. Доказивање вирусне нуклеинске киселине

У сврху касније стандардизације, Европска комисија може одредити да национална лабораторија обави међулабораторијска упоредна испитивања осетљивости метода доказивања РНК вируса слинавке и шапа.

Узимајући у обзир практичне потешкоће при чувању нуклеинских киселина током дужег периода, Европска комисија може одредити да се стандардизовани реагенси којима се гарантује квалитет набављају у референтној лабораторији Европске уније.

6.4. Доказивање антитела (структурни протеини)

Стандардизовани антисеруми против вируса слинавке и шапа типа O1-Manica, A22-Iraq и C-Noville утврђени су 1998. године у оквиру FAO-ве XV фазе провере стандардизованих поступака при доказивању антитела за слинавку и шап (FAO Phase XV Standardisation Exercise in foot-and-mouth disease antibody detection).

Стандардизовани референтни серуми за све главне антигенске варијанте вируса слинавке и шапа одређују на основу резултата провера стандардних поступака који се спроводе између референтне лабораторије Европске уније и националних лабораторија. Ти се референтни серуми усвајају као стандарди које морају употребљавати националне лабораторије.

6.5. Доказивање антитела (неструктурни протеини)

Стандардизовани референтни серуми одређују се на основу резултата провера стандардних поступака који се спроводе између референтне лабораторије Европске уније и националних лабораторија. Ти се референтни серуми усвајају као стандарди које морају употребљавати националне лабораторије.

7. Везикуларна болест свиња

Дијагностика везикуларне болести свиња обавља се у складу са посебним прописима.

8. Остале везикуларне болести

Министарство може обезбедити услове за лабораторијску дијагностику и других везикуларних болести осим слинавке и шапа и везикуларне болести свиња, тј. везикуларног стоматитиса и везикуларног егзантема свиња. Национална лабораторија ако жели спроводити дијагностику тих вируса може добити референтне реагенсе од SRL-а у Pirbright или од одговарајуће ОИЕ-ове референтне лабораторије.

ПРИЛОГ XIII

ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ НАЦИОНАЛНЕ ЛАБОРАТОРИЈЕ

Национална лабораторија за слинавку и шапа и остале везикуларне болести обавља следеће послове и задатке:

1. национална лабораторија у којој се ради са живим вирусом слинавке и шапа мора радити у строгим сигурносним условима који су утврђени у »Минималним нормама за лабораторије које раде са вирусом слинавке и шапа *in vitro* и *in vivo*, што их је донела Европска комисија за сузбијање болести слинавке и шапа на својој 26. седници одржаној у Риму 1985. године, а које су измењене и допуњене алинејом 2. тачком 6. Додатка Извештаја са 30. седнице одржане у Риму 1993. године;

2. национална лабораторија мора бити стално на располагању у сврху пружања услуга дијагностиковања везикуларних вирусних болести и мора бити опремљена и стручно оспособљена за брзо постављање почетне дијагнозе;

3. национална лабораторија мора имати инактивисане референтне сојеве свих серотипова вируса слинавке и шапа и имуне серуме против вируса, као и све друге реагенсе потребне за брзо постављање дијагнозе. Одговарајуће хелијске културе морају бити стално спремне за потврђивање негативне дијагнозе;

4. национална лабораторија мора бити опремљена и стручно оспособљена за извођење опсежног серолошког надзора;

5. код сваке сумње на примарно избијање болести морају се, у складу са прописаним протоколом, одмах узети одговарајући узорци и хитно послати у националну лабораторију. Да би се у случају сумње на појаву слинавке и шапа могло брзо реаговати, на локалним местима ће се сачувати на начин који ће обезбедити да у сваком тренутку буду спремни за употребу опреме и материјала за узимање узорака и њихово слање у националну лабораторију;

6. за све вирусе који су одговорни за нове појаве болести мора се обавити типизација антигена и карактеризација генома. То може обавити национална лабораторија, ако је за то опремљена. У супротном, национална лабораторија мора, што је могуће пре, послати узорак вируса из примарног случаја на потврду у референтну лабораторију која ће обавити даљу карактеризацију и дати мишљење о антигенској повезаности између соја узетог на терену и вакциналног соја у банци антигена и вакцина;

7. национална лабораторија мора доставити податке о болест Министарству;

8. национална лабораторија сарађује са референтном лабораторијом да би омогућила ветеринарима на терену, да у националној лабораторији, у оквиру свог стручног усавршавања, упознају клиничке случајеве слинавке и шапа;

9. национална лабораторија сарађује са референтном лабораторијом и другим националним лабораторијама да би побољшала дијагностичке методе и разменила битне материјале и податке;

10. национална лабораторија учествује у програмима спољашње процене система осигурања квалитета и међулабораторијским проверама стандардних поступака;

11. национална лабораторија мора примењивати тестове и стандарде који задовољавају или превазилазе захтеве утврђене у Прилогу XII овог правилника;

12. национална лабораторија мора бити способна да идентификују све вирусе везикуларних болести и вирус енцефаломиокардитиса да би се спречила кашњења у постављању дијагнозе, а тиме и у спровођењу мера за сузбијање болести од стране министарства;

13. национална лабораторија сарађује са другим лабораторијама које је министарство овластило за извођење тестова, као што су серолошки, у којима се не ради са живим вирусом слинавке и шапа. Те лабораторије не смеју изводити тестове за доказивање вируса у узорцима узетим од случајева сумњивих на везикуларне болести. Те лабораторије не морају задовољавати биосигурне норме из тачке 1. Додатка XI овог Правилника, али морају примењивати поступке који гарантују ефикасно спречавање ширења вируса слинавке и шапа. Узорци који дају неодређене резултате у тестовима морају се послати у референтну лабораторију да би се спровело потврдно тестирање.

ПРИЛОГ XIV

КРИТЕРИЈУМИ И ЗАХТЕВИ КОЈЕ МОРА ДА ИСПУНИ КРИЗНИ ПЛАН

Министарство мора да осигура да кризни план за слинавку и шап испуни најмање следеће захтеве:

1. треба предвидети све што је потребно да се осигурају законска овлашћења потребна за спровођење кризног плана и омогући брзо и успешно искорењивање болести;

2. треба предвидети све што је потребно да се осигура приступ средствима фондова за ванредне ситуације, буџетским средствима и другим изворима финансирања како би се покрили сви видови борбе против епидемије слинавке и шапа;

3. треба одредити ланац командовања који гарантује брзо и ефикасно доношење одлука у вези са епидемијом слинавке и шапа;

4. у случају избијања болести мора да се успостави кризни центар за сузбијање болести који ће усклађивати спровођење свих одлука. Мора се именовати стални координатор који ће осигурати брзо успостављање центра;

5. морају постојати детаљно разрађени планови да би, у случају избијања слинавке и шапа, одмах биле успостављене подручне јединице за сузбијање болести да би се на нивоу управног округа или општине спровеле мере сузбијања болести и заштите животне средине;

6. Министарство мора осигурати сарадњу између кризног центра за сузбијање болести, подручне јединице за сузбијање болести као и институција надлежних за питања заштите животне средине да би осигурала усклађеност мера које се предузимају у подручју ветеринарства и заштите животне средине;

7. треба обезбедити одговарајућа средства за брзо и ефикасно предузимање мера, укључујући особље, опрему и лабораторијске капацитете;

8. на располагању мора бити ажурирани оперативни приручник. Он мора садржати детаљан, опсежан и практичан опис свих поступака, упустава и мера за сузбијање које се морају применити у случају избијања слинавке и шапа;

9. на располагању морају бити детаљни програми хитне акцинације;

10. особље мора редовно:

10.1. усавршавати знање о клиничким знаковима, епизоотиолошком увиђају и сузбијању епидемија;

10.2. учествовати у симулацијским вежбама које се изводе:

– два пута у периоду од пет година, при чему прва вежба мора почети најкасније три године после одобрења плана, или

– у периоду од пет година после ефикасног сузбијања и искорењивања велике епидемије, или

– једна од две вежбе из алинеје прве ове подтачке замењује се симулацијском вежбом која се захтева у оквиру кризних планова за друге велике епидемије копнених животиња, или

10.3. учествовати у програму оспособљавања у подручју комуникацијских вештина да би могли организовати информативне кампање о болести, намењене органима власти, сточарима и ветеринарима;

11. при изради кризног плана узимају се у обзир средства која су потребна за сузбијање великог броја избијања болести који се јављају у кратком периоду и које узрокује више антигенски различитих серотипова или сојева, као што је случај, код намерног испуштања вируса слинавке и шапа;

12. не искључујући ветеринарске захтеве, кризни план се припрема да би се обезбедило да у случају избијања слинавке и шапа, свако масовно уништавање лешева и животињског отпада буде обављено на начин којим се не угрожава здравље људи и да се при том користе поступци и методе које спречавају сваки штетни утицај на животну средину који је могуће спречити, а нарочито на начин:

– којим је опасност за тло, ваздух, површинске и подземне воде, биљке и животиње сведена на најмању могућу меру,

– којим су сметње због буке или мириса сведене на најмању могућу меру,

– којим су штетни утицаји на животну средину и на места од посебног значаја сведена на најмању могућу меру;

13. у кризном плану морају бити наведени објекти за обраду и нешкодљиво уништавање лешева и животињског отпада у случају избијања болести.

14. Министарство мора осигурати да пољопривредници, сеоско становништво, као и становништво у целини, буду редовно обавештавани о најновијим догађајима. Становницима погођеног подручја мора да се осигура могућност успостављања директне и доступне везе (између осталог, путем телефона за помоћ) као и обавештавање путем националних и регионалних средстава информисања.

ПРИЛОГ XV

МЕРЕ КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ У СЛУЧАЈУ ПОТВРДЕ СЛИНАВКЕ И ШАПА КОД ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА И ПЛАНОВИ ИСКОРЕЊИВАЊА СЛИНАВКЕ И ШАПА КОД ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА

1. Када се потврди примарни случај слинавке и шапа код дивљих животиња пријемчивих врста, министарство мора предузети следеће мере да би се смањило ширење болести:

1) пријављује примарни случај у складу са Прилогом II овог правилника;

2) сазива Савет за ветеринарство који помаже у:

– проучавању епизоотиолошке ситуације и одређивању зараженог подручја у складу са подтачком 2) тачке 4. овог прилога,

– утврђивању одговарајућих мера, поред оних из подтач. 3) и 4) ове тачке, ове мере могу укључити обустављање лова и забрану дохране дивљих животиња,

– изради плана искорењивања болести,

– спровођењу надзора да би се спроверила ефикасност мера искорењивања слинавке и шапа у зараженом подручју.

3) одмах ставља под службени надзор газдинства која држе животиње пријемчивих врста у одређеном зараженом подручју, а нарочито наређује:

– да се направи попис свих врста и категорија животиња пријемчивих врста на свим газдинствима, а власник је дужан да ажурира попис. На газдинствима на којима се животиње држе на отвореном први попис се може направити на основу процене.

– да се све животиње пријемчивих врста на газдинствима смештеним у зараженом подручју држе у својим објектима или на неком другом месту на коме су изоловане од дивљих животиња. Дивље животиње не смеју имати приступ било чему што би касније могло доћи у додир са животињама пријемчивих врста на газдинству,

– да ниједна животиња пријемчиве врсте не сме напустити газдинство или се увести на њега, осим ако то дозволи министарство имајући у виду епизоотиолошку ситуацију,

– да се на улазима и излазима из објеката у којима су смештене животиње пријемчивих врста, као и на улазима и излазима са газдинства, користе одговарајући начини дезинфекције,

– да све особе које долазе у додир са дивљим животињама спроводе одговарајуће хигијенске мере да би се смањила опасност од ширења вируса слинавке и шапа, а те мере могу укључити привремену забрану уласка на газдинство са животињама пријемчивих врста, особама које су биле у додиру са дивљим животињама,

– да се на слинавку и шап испитају све угинуле или болесне животиње пријемчивих врста које се налазе на газдинству и које показују симптоме слинавке и шапа,

– да се на газдинство на коме се држе животиње пријемчивих врста не сме унети ни један део дивље животиње, без обзира да ли је она одстрелена или пронађена мртва, као ни било који материјали или опрема који би могли бити контаминирани вирусом слинавке и шапа,

– да се животиње пријемчивих врста, њихово семе, ембриони или јајне ћелије не смеју премештати из зараженог подручја у сврху трговине,

4) осигурава да све дивље животиње које су одстрелјене или угинуле на зараженом подручју буду прегледане и испитане на слинавку и шапа да би се службено искључило или потврдило присуство слинавке и шапа у складу са дефиницијом избијања болести која је наведена у Прилогу I овог правилника. Лешеви свих дивљих животиња код којих је потврђено присуство слинавке и шапа морају се прерадити под службеним надзором. Кад су резултати испитивања лешева дали негативну реакцију на присуство слинавке и шапа, трупови и месо дивљих животиња пријемчивих врста не смеју бити стављени у промет. Делови који нису намењени исхрани људи морају бити прерађени под службеним надзором;

5) обезбеђује да се изолат вируса слинавке и шапа лабораторијски испита прописаним поступком за генотипизацију вируса и његову антигенску карактеризацију у односу на постојеће вакциналне сојеве;

2. ако се слинавка и шапа појави код дивљих животиња у граничном подручју, министарство сарађује са суседним државама при одређивању мера сузбијања болести;

3. изузетно од одредби из тачке 1. овог прилога, могу се донети посебне мере, ако се слинавка и шапа појави код дивљих животиња на подручју на коме се због екстензивног држања домаћих животиња пријемчивих врста не могу применити одређене одредбе тачке 1. овог прилога;

4. не искључујући примену мера које су одређене у тач. 1, 2. и 3. овог прилога, Министарство мора у року од 90 дана од потврде примарног случаја слинавке и шапа код дивљих животиња доставити Европској комисији писани план мера за искорењивање болести у подручју које је дефинисано као заражено као и мера које су уведене на газдинства на том подручју;

5. Европска комисија прегледа план да би проверила да ли он омогућује остварење постављеног циља. План у који су према потреби унешене измене и допуне одобрава се у складу са посебним поступком. План се може накнадно мењати или допуњавати, зависно од развоја ситуације. Ако се те измене и допуне односе на одређивање зараженог подручја, министарство мора осигурати да Европска комисија без одлагања буде обавештена о њима, а ако се измене и допуне односе на друге одредбе плана министарство доставља Европској комисији измењени план да би га она прегледала и евентуално одобрила у складу са посебним поступком;

6. план из тачке 4. овог прилога садржи податке о:

1) резултатима епизоотиолошког увиђаја и контролних прегледа спроведених у складу са овим прилогом и о географској проширености болести;

2) зараженом подручју унутар Републике Србије, а при одређивању зараженог подручја Министарство узима у обзир:

- резултате спроведеног епизоотиолошког увиђаја (испитивања) и географску раширеност болести,

- популацију дивљих животиња на том подручју,

- постојање већих природних или вештачких препрека за кретање дивљих животиња;

3) организовању блиске сарадње између биолога чија су ужа специјалност дивље животиње, ловаца, ловачких организација, служби за заштиту дивљих врста и ветеринарских служби;

4) медијској кампањи која ће се спровести да би се ловци упознали са мерама које морају усвојити у оквиру плана искорењивања болести;

5) посебним напорима који се предузимају да би се одредио број и локација група дивљих животиња које делимично долазе у додир са другим групама дивљих животиња у и око зараженог подручја;

6) приближном броју група дивљих животиња из подтачке 5) ове тачке и о њиховој величини у и око зараженог подручја;

7) посебним напорима који се предузимају да би се одредила раширеност заразе код дивљих животиња и то истраживањем одстрелених или угинулих дивљих животиња и лабораторијским испитивањем, укључујући епизоотиолошка испитивања - увиђај по старосним групама;

8) мерама које су донешене да би се смањило ширење болести због кретања дивљих животиња и/или контакта између група дивљих животиња, а те мере могу укључити и забрану лова;

9) мерама које су донешене да би се смањила популација дивљих животиња, нарочито младунчади пријемчивих врста у популацији дивљих животиња;

10) условима које морају испуњавати ловци да би се спречило ширење болести;

11) начини уклањања одстрелених или угинулих дивљих животиња, који се морају заснивати на:

– преради под службеним надзором, или

– прегледу и лабораторијским испитивањима у складу са Прилогом XII овог Правилника. Лешеви свих дивљих животиња које су позитивно реаговале на тест за доказивање присуства слинавке и шапа морају се прерадити под службеним надзором. Када су резултати испитивања лешева дали негативну реакцију на присуство слинавке и шапа, трупови и месо дивљих животиња пријемчивих врста не смеју бити стављени у промет. Делови који нису намењени за исхрану људи прерађују се под службеним надзором.

12) епизоотиолошки увиђај који се спроводи за сваку одстрелену или угинулу дивљу животињу пријемчиве врсте. Увиђај мора укључити испуњавање упитника у који се уносе подаци о:

– географском подручју на коме је животиња пронађена мртва или одстрелена,

– датуму када је животиња пронађена мртва или одстрелена,

– особи која је животињу нашла мртву или одстрелила,

– старости и полу животиње,

– симптомима пре одстрела, ако је животиња била одстрелена,

– стању леша, ако је животиња нађена мртва,

– лабораторијским налазима.

13) програмима надзора и превентивним мерама које се примењују на газдинствима која држе животиње пријемчивих врста и налазе се у одређеном зараженом подручју и према потреби, у његовој околини, укључујући и оне које се односе на превоз и кретање животиња пријемчивих врста у том подручју, у то подручје и из тог подручја; као и мере морају обавезно укључивати забрану изласка животиња пријемчивих врста, њиховог семена, ембриона и јајних ћелија из зараженог подручја у сврху стављања у промет;

14) осталим критеријумима на основу којих се укидају мере уведене у сврху искорењивања болести у одређеном зараженом подручју и мере које се односе на газдинства на том подручју;

15) телу задуженом за надзирање и координацију рада јединица одговорних за спровођење плана;

16) систему који је успостављен да би савет за ветеринарство, могао редовно прегледати резултате плана искорењивања болести;

17) мерама за праћење болести које се почињу спроводити по истеку периода од најмање 12 месеци након задњег потврђеног случаја слинавке и шапа код дивљих животиња у одређеном зараженом подручју; ове мере праћења остају на снази најмање 12 месеци.;

7. извештај о епизоотиолошкој ситуацији у зараженом подручју и резултати плана искорењивања болести шаљу се Европској комисији и другим државама сваких 6 месеци;

8. детаљнија правила о увођењу планова за искорењивање слинавке и шапа код дивљих животиња доносе се у складу са посебним поступком Европске комисије.